

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXVIII

Price 25c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Thursday, September 17, 1981

Nr. 177

EGIPTAS ISAKĖ RUSAMS VAŽIUOTI NAMO

SVARSTOMA PADENGTI DOLERI AUKSU, BET TAI BUS NEGREITAI

IZDO SEKRETORIAUS PAREISKIMAI CHICAGOJE

CHICAGO, Illinois. — Kaip jau buvo pranešta, pirmadienį Chicagoje kalbėjo Izdo sekretorius Donald T. Regan. Jis yra pirminkas specialios komisijos, studijuojančios galimybes ir naudą padengimo dolerio auksu. Prieš apie 10 metų dolerio padengimą auksu panaikino buvęs prezidentas Nixonas. Keliami įdomūs ir reikšmingi klausimai: ar grįžimas prie auksinio standartų sumažintų valdžios išlaidumą, ar sumažintų nusiimčius už paskolas ir kokią reakciją padarytų vadinamas bei užsienio rinkoje.

Sekretorius D. Regan kalbėjo Civil federacijos narių iškilminguose pietuose, surengtuose 88 metų sukakties proga. Savo kalboje jis pareiškė, kad grįžimas prie auksinio standartų nenuėmimas artimojo ateityje. Ši penktadienį komitetas turės tik antrą posėdį. Tačiau jis savo raportą numatė įteikti Kongresui sausio mėnesį. Kongrese pradedės ilgai debatai. Vėliau visi duomenys bus perduoti Pasaulio bankui ir Tarptautiniam Pinigų fondui, kuriuose bus taip pat ilgos diskusijos. Jis atsisakė pareikšti savo asmeninę nuomonę apie perėjimą prie auksinio standartų ir kada tai prasidės.

Nors aukšti nuomėnėliai už paskolas yra laikomi dideliais ekonomijos atsigavimo priešais, tačiau didžiausias priešas yra infliacija. Baigiantis metams, nuomėnėliai sumažės, o su infliacija reikia įvairiais būdais kovoti ir kontroliuoti, gi dabar yra ta karta piliulė, kurią turime nuryti.

Netiesa, kad Taupymo ir Skolinimo bendrovės gresia bankrotas. Jas atidaro žymios gamybos bendrovės New Yorko, Floridos ir Kalifornijos valstijose. Prezidentas Reaganas pažadėjo tyrinėti ir dereguliuoti šias finansines institucijas. Taigi, jų ateitis bus žymiai geresnė. Taip pat žymiai pagerės naujų namų statyba.

TEHERANAS, Iranas. — Antradienį Vall-Asr gatvėje įvyko kruvinas susišaudymas tarp Islamo šaulių ir mužadinkų Chalk šalininkų. Mieste vyko demonstracija, kuri reikalavo baigti žmonių žudymą be teismų. Ta demonstracija atėjo iki Vall-Asr gatvės ir pradėjo skirstytis. Tada Islamo partizanai norėjo suimti kelis demonstrantus, bet tuojau prasidėjo susišaudymas. Po susišaudymo buvo pranešta, kad žuvo 11 žmonių.

KALENDORĖLIS

Rugsėjo 17: Robertas, Sigutė, Galvyda, Kirnis.

Saulė teka 6:32, leidžiasi 6:58. Oras vėsesnis, li.

REAGANAS RENGIA SI TYTI BOMBONEŠIUS

WASHINGTON, D.C. — Sun-Times biuras Washington'e tvirtina, kad prezidentas Reaganas nutarė pagaminti bent šimtą taikinių su randančių atominių raketų, vadinamų MX. Jis įsakys pagaminti bent šimtą ir laikyti jas Nevados sandėluose.

Taip pat tvirtinama, kad prezidentas Reaganas yra pasiruošęs įsakyti pastatyti tuos galinčius bombonešius, kurių statybą prezidentas Carteris sustabdė 1977 metais.

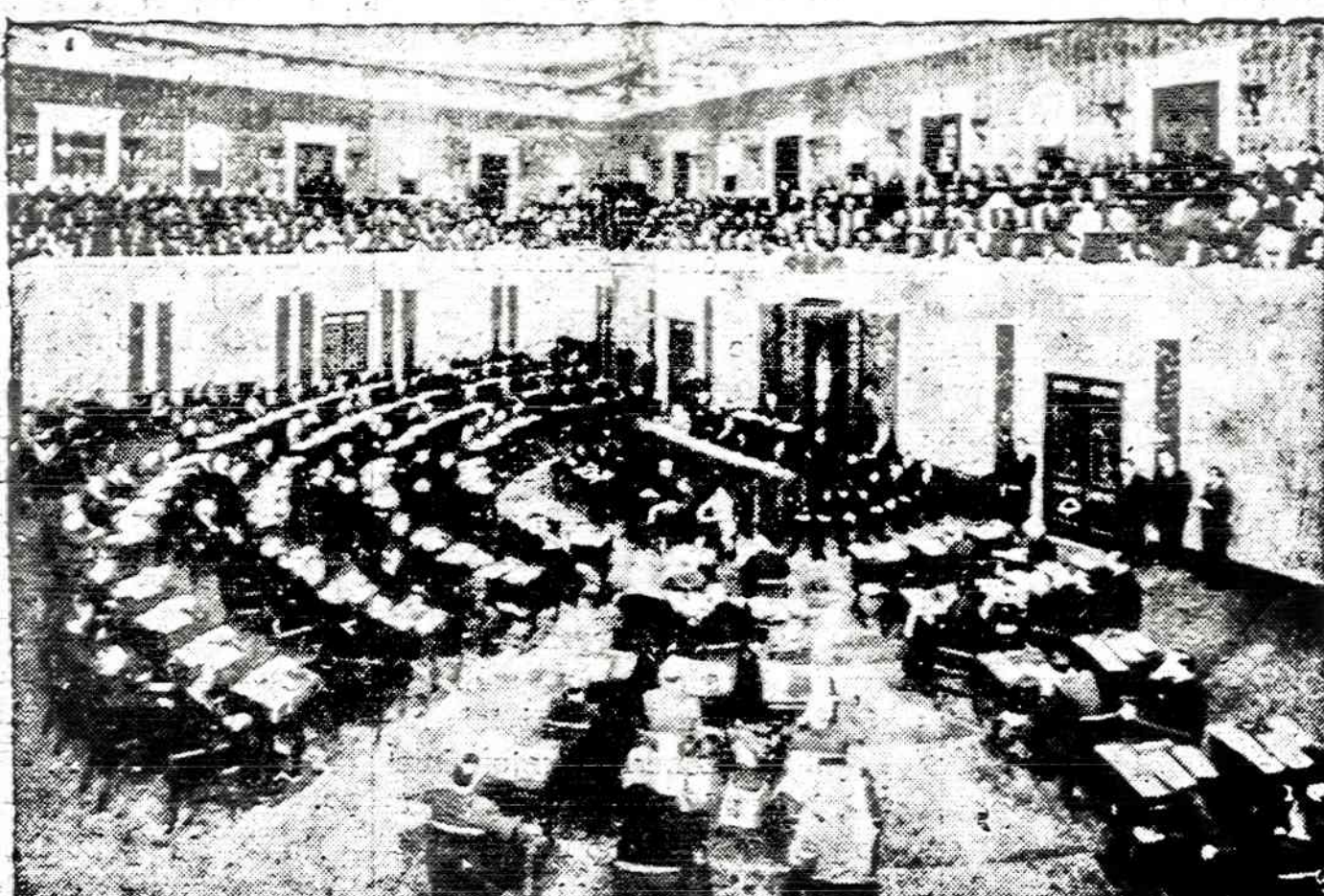
Prez. Carteris norėjo palaukti, kol tie bombonešiai bus gerokai pagerinti, bus greitesni, galingesni ir taiklesni, bet prezidentas Reaganas jau nenori daugiau laukti. Jam atrodo, kad atidėjimas neša naudą tik Sovietų Sąjungai.

WASHINGTONE STATYS M. L. KINGUI PAMINKLĄ

WASHINGTON (AP). — Kongresas 336-16 balsų dauguma nutarė pastatyti paminklą už 25.000 dolerių Martinui Lutheriui Kingui. Tai bus pirmasis paminklas negrįžusiai į šį pasaulį afroamerikiečiui. Įstatymo projekto rėmė atstovas Johnatanas B. Dinghamas (D., N.Y.). Pasipriešinimo kampanija vedė atstovus L. P. McDonaldu (D., Ga.) ir John M. Ashbrook (R., Ohio). Svarbiausiu jų argumentu buvo faktas, kad kai kurie dr. Kingo veiklos rekordai yra laikomi paslaptimi.

KOMUNISTAI MELAIS IZEIDŽIA AMERIKĄ

HAVANA. — Kubos diktatorius Fidel Castro pasakė atidromą kalbą Pasaulio parlamentarų unijos konferencijai, kurioje dalyvauja apie 500 delegatų, jų tarpe 12 JAV delegatų. F. Castro savo kalboje pakalino JAV-es fašizmu, siuntimu Kubon nuodingų chemikalų ir

Senatas antradienį nutarė sumažinti pieno subsidijas nuo 75 iki 90 centų už šimtą pienu. Respublikonai džiaugiasi, kad šitokių būdu per metus galės sumažinti išlaidas bent bilijonu dolerių.

VOKIETIJOJ TERORISTAI BANDE AMERIKOS AVIACIJOS CENTRĄ

JAV KARIAMS VOKIETIJOJE BUS SUTEIKTA
STIPRESNĖ ASMENINĖ APSAUGA

BONA, Vokietija. — Trečią dieną nežinomi asmenys atnešė labai galingą bombą visai prie Amerikos aviacijos centro Vokietijoje. Ją padėjo visai prie namo, kuriame dirbo didokas skaitčius Amerikos laivų.

Darbin einančių karių pastebėjo prie namo esantį neįprastą ryšulį. Jie tuojau pranešė sargyboms, kurios ryšulį nuvežė. Paaiškėjo, jog tai būta labai galingos bombos. Už pusvalandžio ji būtų sprogsi, išgriovusi aviacijos centrą ir užmušusi ar sužalojusi daugelį žmonių.

Kariams pavyko nustatyti, kad tai būta tos pačios rūšies bomba, kuri išgriovė karių centrą netoli Frankfurto. Tai ta pati Bader-Meinhof teroristų grupė, maitinama Sovietų teroristų.

melagystėmis apie Salvadorą. Kalbai įpusėjus, išėjo iš salės šveicarijos ambasados tarnautojai, atstovaujūs JAV reikalus Kuboje, taip pat Kinijos ir Anglijos ambasadoriai.

Kalifornijos gubernatorius Brown turėjo labai daug bėdos su įsiviešiusiomis šiaurės Afrikos mažytėmis vaisių muselėmis. Šaltėnis oras jas išvaikė, bet gubernatoriaus populiarumas žymiai nukrito. Jis žadėjo kandidatuoti prezidento pareigoms, bet dabar pareiškė, kad nekandidatuos.

WEINBERGER PRIŽADĖJO DIDESNĖ APSAUGĄ

WASHINGTON, D.C. — Kra-

to apsaugos sekretorius Caspar W. Weinberger, patyręs apie paskutinių dienų įvykius Vokietijoje, pareiškė, jog karo vadovybė privėlės imtis priemonių karo vadų asmeninei apsaugai. Sekretorius nepasakė, kokios tos priemonės turėtų būti, bet bus paruoštos instrukcijos, kurių kiekvienas atsakingas karo vadas bus priverstas laikytis.

Kelias metus Bader-Meinhof teroristų grupė "miegojo", kol papildė savo eiles, apsirūpino sprogstamąja medžiaga ir pradėjo pragaistą darbą. Bader-Meinhof grupė prisipažino, kad ji paliko galingą bombą nedideliame automobilyje, kuri užmušė ir sužaidė 17 žmonių ir sugriovė didelį pastatą.

DESEGREGACIJA MOKYK- LOSE PADEDA VISUOTI- NEI DESEGREGACIJAI

NASHVILLE, Tenn. (AP). — Vanderbilt universitetas tyrinėjo 7 metus mokyklų desegregaciją ir jos įtaką į aplinką. Antradienį išleistoje studijoje sakoma, kad desegregacija netrukdo mokslo, bet padeda apsigyvenimo integracijai. Žinoma, yra vietų, kuriose visa tai daro žalą.

Studijoje yra ryškūs šie dalykai:

- Geras desegregacijos planas gali padėti aplinkos integracijai;
- Desegregacija turėtų prisidėti galimai jaunam mokinių amžiui;
- Mažiauose distriktuose pageidaujama savanoriška desegregacija, gi didesniuose — pačios mokyklos ir jose mokslas gali patraukti baltųjų vaikus;
- Distriktų propaganda vaikams yra neveiksminga;
- Vežiojimas mokinių autobusuais, tiek baltųjų, tiek ir juodųjų amerikiečių yra vienodai nemėgstamas.

tik dalis uragano sieks Bermudos salą. Atsidūrus šiaurės Atldro ekspertai pranešauja, kad

Ambasadoriui ir diplomatams davė 48 valandas, o specialistams - savaite

EGIPTIEČIŲ RUSLOJE YRA 10, O SOVIETŲ SPECIALISTŲ EGIPTĖ YRA PUSANTRO TUKSTANČIO

KAIRAS. — Egipto vyriausybė antradienio posėdyje apsvaistė prezidento Sadato paskelbtus duomenis apie Sovietų agentų kurtymą vietos gyventojų protestuoti prieš dabartinę Egipto vyriausybę ir raginimą kelti maistą. Vyriausybė nutarė įsakyti kurtymą dalyvavusiam Sovietų ambasadoriui ir ambasadoriaus patarėjams išvažiuoti iš Egipto 48 valandų laikotarpyje, pusantro tūkstančio Sovietų specialistų ir tarnautojų — išvažiuoti iš Egipto per 7 dienas.

Kabinetas įpareigojo užsienio reikalų ministrį Gamal Manur pranešti Sovietų ambasadoriui, kad jis yra nepageidaujamas ammuo Egipte. Tokiais yra du Sovietų diplomatai ir keturi ambasadoriaus patarėjai. Gamal Manur priziūrės, kad ketvirtadienį jie išvažiuotų iš Egipto. Be to, per pastaruosius metus Egipte atsirado virš pusantro tūkstančio įvairių patarėjų ir specialistų rusų, kuriems įsakyta per septynias dienas išvykti iš Egipto. Užsienio reikalų ministris Gamal Manur tuojau po posėdžio nuvyko į Sovietų ambasadą, parodė sumatų maistinėms tvirtinimams, įteikė ambasadoriui kurtymo faktus ir įsakė ketyrta dienas išsikraustyti. Ambasadorius nusiminė, bet jis turėjo klausyti ministro įsakymo.

Ministeris pridėjo, kad įsakyti ambasadoriui ir jo patarėjams tuojau išvažiuoti iš Egipto nereikia santykių nutraukti, bet šia proga jis noris Sovietų Sąjungos atstovui pasakyti, kad Sovietų valdžia galės atei tyje laikyti Egipte tiek tarnautojų, kiek Egiptas jų laikys Sovietų Sąjungoje. Egiptas planuoja laikyti dešimt tarnautojų Sovietų Sąjungoje, ir nori, kad Egipte rusų nebūtų daugiau kaip dešimt žmonių.

Prezidentui Sadatui jau antrą kartą tenka išspręsti rusus Egipte. Pirmą kartą jam teko išspręsti rusus 1972 metais. Tadi Egipte buvo 17.000 Sovietų karių, diplomatų ir visokių patarėjų. Buvo ir lokijų agitatorių, kalbančių arabiskai, kurie kurtė Egipto kariams, neturėjusiems reikalingų ginklų kovai prieš Izraelį, maistauti prieš Egipto karo vadovybę. Sadatas, nusistatęs tikrus Sovietų agitatorių išslus, sukvietė aukštąją kariuomenės vadovybę, įsakė užimti strategines pozicijas ir įsakyti visiems Sovietų kariams, diplomatams ir agitatoriams pakubomis išsikraustyti iš Egipto. Užsienis stebėjosi tokia prezidento Sadato drąsa, o kraštų gyventojai, kariuomenė ir darbininkai jam buvo dėkingi, kad laiku išgelbėjo egiptiečius nuo naujos nelaimės.

Prez. A. Sadatas įsakė Sovietų ambasadoriui Vladimirui Poliakovui ketvirtadienį išvažiuoti iš Egipto žemės. Kartu su juo turi išvažiuoti keturi patarėjai, du rusų žurnalistai ir Vengrijos ambasadorius.

GENEROLAS KROESEN EGIPTO SUZEISTAS

BONA, Vokietija. — Generolas Frederick Kroesen, Amerikos ginkluotų pajėgų vyriausias vadas Vokietijoje, su žmona iš Heidelbergo važiuo į savo štabą. Automobilis turėjo sustoti dėl raudonos šviesos. Į mašiną buvo paleistos 8 kulkos ir galinga rankinė granata. Kulkos generolui nepataikė, bet sutrukdė pėsčiųjų langų stiklai sužaidė netik generolą, bet ir jo žmoną Rovenę. Abu teko nuvežti į ligoninę.

Generolas Kroesen, gavęs pirmąją pagalbą, išskrido į Danijos pasienį dalyvauti ten surengtuose maneuvuose. Laikraštiniškai jį paklausė, kaip jis reagavo į užpuolimą.

—Pirmiausia apžiūrėjau, kaip mano žmona, sužeista, jautėsi. Paskui pasiteiravau kaip jautėsi abu toj pačioj mašinoj buvę kariai, o vėliau pradėjau dairytis, š kur ejo puolimas.

PAKISTANAS GAUS MO- DERNIŲ LEKTUVŲ

ISLAMABADAS. — Pakistano vyriausybė galutinai susitarė dėl modernių Amerikos ginklų. Diktatorius Zia nori gauti ginklų už 3,2 bil. dolerių.

Jam labiausiai rūpėjo gauti F-16 bombonešius. Pirmieji dešimt lektuvų bus pristatyti už metų, o vėliau gaus ir kitus. Pakistanas nori gauti 40 tokių sprausminių lektuvų.

rių, diplomatų ir visokių patarėjų. Buvo ir lokijų agitatorių, kalbančių arabiskai, kurie kurtė Egipto kariams, neturėjusiems reikalingų ginklų kovai prieš Izraelį, maistauti prieš Egipto karo vadovybę. Sadatas, nusistatęs tikrus Sovietų agitatorių išslus, sukvietė aukštąją kariuomenės vadovybę, įsakė užimti strategines pozicijas ir įsakyti visiems Sovietų kariams, diplomatams ir agitatoriams pakubomis išsikraustyti iš Egipto. Užsienis stebėjosi tokia prezidento Sadato drąsa, o kraštų gyventojai, kariuomenė ir darbininkai jam buvo dėkingi, kad laiku išgelbėjo egiptiečius nuo naujos nelaimės.

Ta pačia proga Egipto kabinetas nutarė išvaryti ir Vengrijos ambasadorių iš Egipto. Egiptiečiai nustatė, kad Vengrijos atstovas turėjo atstovauti nepriklausomą tautą, bet jis pūtė vienon dūdą kartu su Sovietų agitatoriais, tai nutarė ir jį išspręsti iš Egipto.

Egipte dar buvo du Sovietų žurnalistai. Vienas atstovavo Pravdą, o antrasis buvo Trud atstovas. Bet abu šie spaudos atstovai pranešinėjo tikrai maistautančių žmonių pareiškimus. Jie išvaryti kartu su diplomatais.

LOS ANGELES, CALIFORNIA

Bandė pašalinti prezidentą Reaganą iš Hollywoodo aktorių unijos

Prezidentas R. Reagan

Los Angeles dienraščiuose (o gal ir kitur?) rugpjūčio mėnesį buvo rašyta, jog Hollywoodo aktorių unijos (Screen Actors Guild) direktoriata buvo daug svarstymų ir ginčelių: vienu direktorių reikalauja dabartinį JAV prezidentą Reaganą pašalinti iš unijos, o kitų nesutikta tokį reikalavimą patenkinti.

Mr. Reagan 1947 m. buvo išrinktas tos unijos pirmininku (prezidentu), o tokios turėtos pareigos suteikia amžiną narys- tę. Narių teisių atėmimo klausimą iškėlusieji aiškino, jog Ronaldas Reaganas, JAV prezidentas, elgesys su lektuvų susisiekimo tvarkytojais, įrikiavęs jį į unijų griovikus.

Sužinojęs, kad unijos direktoriai svarsto jam nario teisių atėmimą, prez. Reaganas viešai pareiškė, jog laiko garbe būti aktorių unijos nariu ir esąs tikras, kad narys nebūna atimtas, nes jis, kaip JAV prezidentas, veikia prieš nelegalų streiką.

Reaganas iš narių pašalinimo siekiantieji aiškino, jog buvo laikai, kad visi streikai buvo nelegalūs ir teisė streikuoti gyta nelegaliais streikais.

Aktorių unijos direktoriai šią bylą svarstė ne vien Hollywoodo, bet ir New Yorko skyriuose. Dauguma direktorių nutarė, jog esamose aplinkybėse aktoriams yra naudinga JAV prezidentą turėti unijos nariu.

KUR YRA KITA JO DALIS?

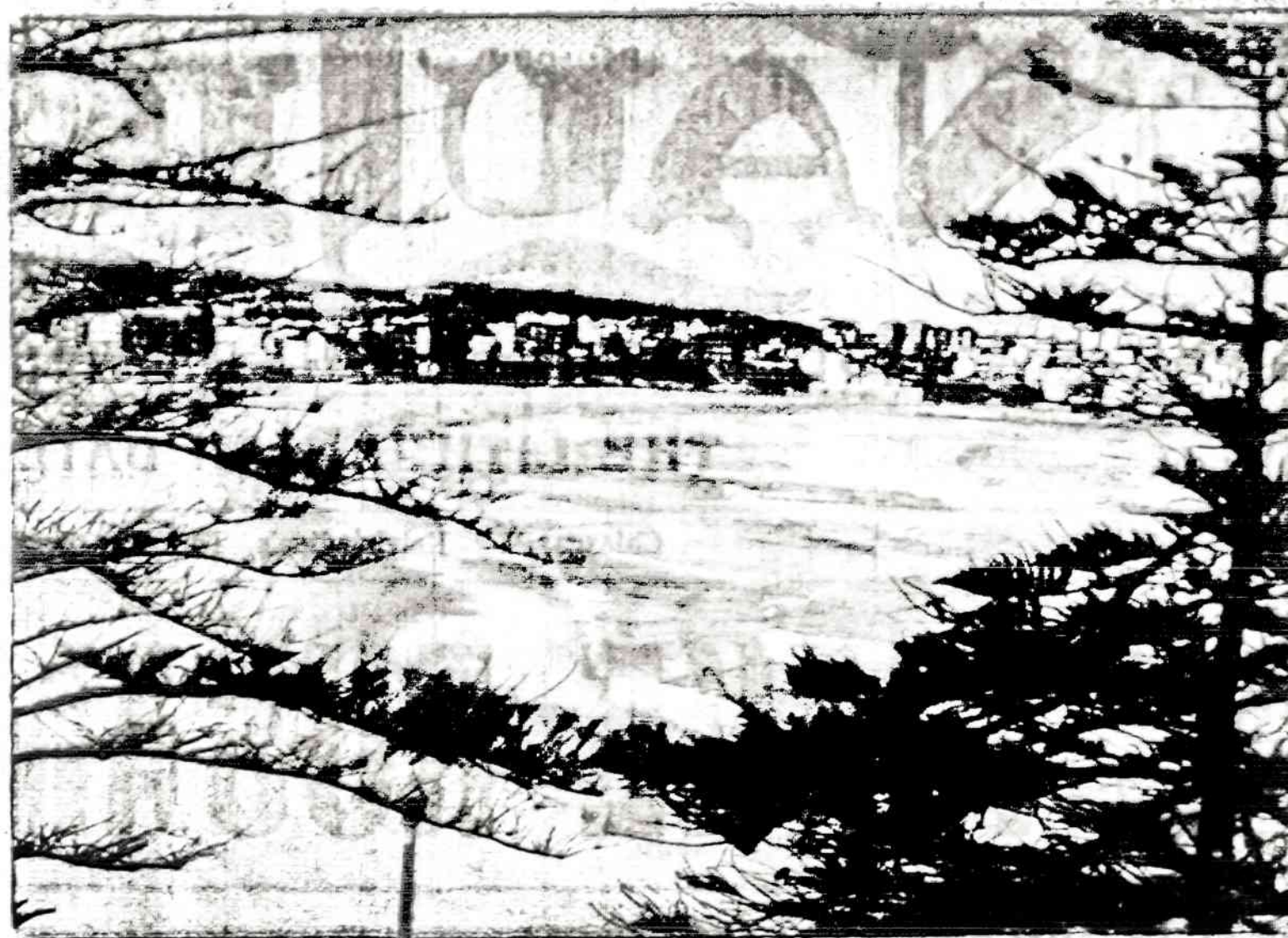
Darbo dienos demonstracijose, rugs. 7 d., daug kur pasisakyta prieš dabartinio JAV prezidento ekonominę politiką. Šventės išvakarėse AFL-CIO prezidentas Lane J. Kirkland televizijos programoje sakė, jog prez. Reaganas turi kietą kumštį, bet reiktų žinoti, kur yra kita jo dalis, kur yra jo širdis ir kur yra jo suvartojamas piliečių problemų?

To angliskai pasakytų klausimo dalis — "where's the rest of him?", yra ne kas kita, kaip oankartojimas ar pamėgdžiojimas. Ronaldas Reaganas knygos pavadinimo — "Where's the Rest of Me?"

Kai 1965 m. iškilo R. Reagano kandidatūra į Kalifornijos gubernatorių Respublikonų sąrašą, patvęs republikonai ginčijosi dėl tokios kandidatūros. Buvęs Kalifornijos gubernatorių Respublikonų Goodie Knight ir buvęs Respublikonų pirmininkas Harwey Mydland tada pasisakė prieš Reagano kandidatūrą, nes jis savo laiku yra ejęs kartu su didžiausiais kairiasparniais ir kartu su Kalifornijos komunistų partijos pirmininku yra rėmęs bei pasirašęs rezoliucijas ir protestus, pasisakančius prieš Amerikos politiką Tolimuosiuose Rytuose ir prieš Amerikos atominių ginklų.

Tų pačių 1965 m. gegužės 1 d. Sacramento mieste konservatorių Respublikonų konvencijoje kalbėdamas Ronaldas Reaganas pasisakė buvęs "Americans for Democratic Action" nariu, buvęs "United World Federalists" organizacijoje, bet dabar smerkiantis tokių sąjūdžių veiklą.

Miljonieriai (Henry Salvator, Holmes Tuttle, Cy Rubel) parinkdami Reaganą kandidatū į gubernatorių žinojo, jog jis praeities nenuslėps ir rinkiminėje agitacijoje iškils bendradarbiavimas su komunistais, tad buvo išspausdinta ir paaiškinimų knyga, pavadinta "Where's the Rest of Me?", autorius Ronald

Kalifornijos pakraščiuose

Reagan (Knyga buvo pasiskolinta iš viešosios bibliotekos Los Angeles mieste — Public Library).

Knygoje autorius pasakoja, jog skaudžiai pergyvenęs karę žiaurumus, tad po antrojo pasaulinio karo buvęs užsidegęs, norėjęs surasti evangelistą, kuris išgelbėtų pasaulį nuo neofašizmo. Buvęs dar jaunas, tad priklausęs įvairioms organizacijoms, kurios jo supratimu galinčios išgelbėti pasaulį. Rusai tais laikais buvo Amerikos sąjungininkai, komunistai Hollywoodo buvo įtakingi, tad taip Misteris Reaganas ir prisidėjo prie raudonųjų konspiracijos.

ISRINKTAS Į UNIJOS PIRMININKUS "PABUDO"

1945-1947 m. Hollywoodo ejo smarkios varžybos tarp dviejų unijų. Vieną vadinosi "International Alliance of Theatrical Stage Employees", o kita — "Conference of Studio Unions". Pirmoji buvo vadinama dešiniąspara, o antroji kairiasparne, komunistų įtakoje. Abi varžėsi turėti savo šalininkų "Screen Actors Guild" direktorių taryboje. Laimėjo kairiasparniai išrinkdami Reaganą tarybos prezidentu, nes jis tada buvo žinomas vadinamųjų antifašistinių organizacijų veikėjas.

Kaip staigiai į pirmininkus pateko, taip staigiai jis persilaukė ir pradėjo iš vadinamosios

rašo, jog ji prašiusi Reagano pirk

re aktorijų unijos prezidentui asmeninio pavojaus. Jo brolis Neil Reagan liudija, jog Ronald grą-dėjo į posėdžius eiti kelių pinda-lytų kunsargių lydimas, o ir pats nešiojosi. 32 kalibro Smith and Wesson revolverį. Ir jo, kaip aktoriaus, karjera ėmė tem-ti. 1950 m. buvęs paskendęs sklo-lose, mėgino uždaryti Las Ve-gas naktinio klubų scenoje, bet nuo bankroto išsigelbėjo, kai Ge-neral Electric pasamdė nuolatin-ius tos kompanijos TV progra-mų aktorium ir keliaujančiu prkalbintinku.

Kai kurie to laiko kolegos sa-ko, jog tada Ronaldas Reaganas ne tiek buvo susirūpinęs Holly-woodo komunistų išaiškinimu, kiek sava karjera. Dabar jau se-nutė aktorė Karen Morley ("Scarface, Our Daily Bread") žė ir pradėjo iš vadinamosios

mininkaujamą uniją padėti jai nutrinti įtarimą, jos nepagrįstą įrinkiamą į "Juodąją" sąrašą, bet pagalbos negavusi. Apie da-bartinių dienų Reaganą ji sako, jog jis neblogas žmogus, tačiau žiauru, kad jis turi ambicijos veržtis ten, kur yra jėga. Esą, jis nesugalvojęs nieko origina-laus, nepersvarstęs ką veiks, nie kada nemačiusi jį iškeltant nau-jų idėjų.

Pirmoji Reagano žmona, akto-rė Jane Wyman, sako, jog buvu-sis vyras turi drąsos intis ir to-kio darbo, apie kurį supratimo neturi.

PAŽADAI IR TIKROVĖ

Praeitais metais, kandidatuo-jant į JAV prezidentus Reaga-ną praeities ryšiai su raudonai-siais antifašistais rinkiminėje agitacijoje nebuvo liečiami, kaip tai buvo daroma pačių Respubli-konų prieš gubernatorių iš-rinkimą. Tačiau kai kurie laikra-šiai, net ir labai palankius raš-tus spausdindami, objektyviai palietė buvusį į kairę nuslydi-mą.

"Esquire" gan daug apie pre-zidentinį kandidatą Reaganą pa-rašė. Nuo vaikystės iki gubernato-riavimo laikai ir darbai paies-ti. Pradėdamas gubernatoriavimą žadėjo mokesčius sumažinti, val-džios išlaidas apkarpyti ("We are going to squeeze and cut and trim"), bet pažadai pažadais ir l-kę. 1974 m. Kalifornijoje paja-mų mokesčiai buvo beveik pat-rigubinti, o korporacijų mokes-čiai iš 5.5% pakelti 9%. Daž-nai pasigiria R. Reaganas, kad jam gubernatorių išrinkimo išde-sin dar pinigų perteklius, bet nie kada nepamini, jog mokesčiai buvo padidinti. Jam gubernato-rių valstybės metinis biu-džetas iš \$4.6 milijonų paau-go į \$10.2 milijonų.

Aprašytas pavyzdys, kaip gu-bernatorius Reagan mokėjo iš pralaimėtojo per naktį pasidary-ti laimėtoju. Tai buvo 1970 m. kai išlaidų mažinimu besirekla-muodamas gubernatorių paskel-bė, jog seneliams ir invalidams pašalpų suma bus sumažinta 40%. Advokatas Ralph Abascal iškėlė teismą bylą. Teisėjas nusprendęs, jog laikantis kons-titucijos gubernatorių be seime-lio pritarimo tokių išlaidų nega-

li mažinti. Advokatas laimėjo, bet kitą dieną nustebo per ra-diją išgirdęs gubernatorių pa-reiškimą, esą, gubernatorių nie-kada ne nemanęs vargšų senelių ir invalidų skriausti, tik jo so-cialinio skyriaus tarnautojai ne-supratę ir neteisę paskelbė.

Prezidentu išrinktas ne kartą Ronald Reagan kalbėjo, kad mo-kesčius sumažinus nenukentės gynybos biudžetas ir bus padi-dintas Amerikos apsiginklavi-mas. Skeptikų buvo abejojama, kaip galės skirti daugiau lėšų ginklavimui, kai mokesčiai bus sumažinti? Dabar jau adminis-tracijos vyrų kalbama, jog rei-kės ir karinį biudžetą mažinti.

Vos kelios savaitės praėjo kai buvo išdžiai džiaugiamasi, kad ir demokratų senatorių buvo, kurie balsavo už mokesčių ma-žinimą, o jau rugsėjo pradžioje išdo pasekretorius McNamar pasakė, jog administracija studi-juoja naujus pajamų šaltinius, naujų mokesčių uždėjimą įvai-rioms vartojimo prekėms ir kt.

Pažadų pažadai. Bet tikėkim, jog Amerikos saugumas bus sus-tiprintas ne vien tuščiais žo-džiais, jog darbų, darbų ir daug darbų atsiras, kaip žada.

GAL L. VALIUKAS SAPNAVO?

Ir lietuviai respublikonai ne-mažai spaudavo rašė, jog reikia Reaganą išrinkti prezidentu. Veiklūs buvo ir losangeliečiai. Jie ne tik fotografavo, savo veiklą aprašinėjo, bet sakosi ir keletą tūkstančių dolerių sudė-ję Respublikonų rinkiminei agi-tacijai.

Gera, kad veikiamą bet iš tikro kaliforniečių balsai netu-rėjo jokios įtakos prezidento iš-rinkimui. Dar čia žmonės kai kurie rengėsi eiti balsuoti, o jau prezidentas Carteris kapituliavo prieš Reaganą.

Didžiausiu pagyrūnų viešu-mon išėjo šimet Leonardas Va-liukas Draugo dienraštyje apra-šydamas pažintį su išrinktoju prezidentu. Esą, 1964 m. į Los Angeles Lietuvių Bendruomenės parengimą, Lietuvių diena va-dintą, pakviestas kalbėtoju Mr. Reagan atvykęs dviem valan-dom anksčiau negu skelbta pa-rengimo pradžia. Per tas dvi va-landas Mr. Valiukas kalbėjėsis su Mr. Reaganu ir pakviestas svecias paaiškines ponui Valiukui, jog esąs labai užimtas agi-tacinėmis prakalbomis senato-rių Goldwater išrinkimui JAV prezidentu, tad negalėjęs pa-ruošti lietuviams specialios pra-kalbės, skaitysias tą pačią, kurią ir kituose mitinguose ska-i-tes.

Puiki fanaberija! Gal kuris Draugo skaitytojas ir patikėjo tokia Leonardo Valiuko pasaka, bet iš tikro dvi pasikalbėjimo minutes jam pavirto į dvi va-landas, o gal jis sapne dvi va-landas su Reaganu kalbėjosi, o Draugą parašė kaip tikrą da-lyką.

J. KLAUSEIKIS

(Bus daugiau)

KUKLUS

— Nusibodo laukti žmonos, kuri ilgai rūpestingai pudruoja savo veidą, vyras pagaliau su-liko pritarimo tokių išlaidų nega-

Great American Dream Machine.

America is the place that is made out of dreams. And, U.S. Savings Bonds have been helping to make happy dreams come true for years.

Now, Bonds mature in less than six years. That means your dreams can come true faster than ever before. You can buy shares in your particular dream by joining the Payroll Savings Plan where you work, or the Bond-a-Month plan where you bank. Before you know it, your American dream will be a reality.

Now U.S. Bonds pay 8 1/2% interest when held to maturity of 8 years, 10 months (if the first year). Bonds are required if you, student, or dependent. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.

N * Bonds mature in less than six years.

ŽĄSYS

Kaimietis, paėmęs ryklę ir įsidėjęs kelionei sūrį, Varėsi į miestą žąsų nemažą būrį.

Ta proga reikia pastebėti, Kad neperšvelniausiai ragino jis jas skubėti.

Į turgų jis jas parduot keliavo

Ir gauti pelną už triušą savo

(O kur reikalas tik pelną liečia,

Ne vien tik žąsys, bet ir žmonės ten-nukenčia).

Aš visai nekaltinu kaimiečio,

Bet žąsys, šį reikalą kitaip nušviečia.

Sutikusios praeivį pakeliui,

Kurs priešais ejo takeliu,

Taip savo skundą jos išdėstė:

"Koks niekšas; jis šiandie nedavė mums net esti.

Kas gali tokį elgesį toliau pakęsti?

Tokią būklę mes nenorim toliau tęsti.

Kaip žiauriai jis mus užlaiko

Ir lyg paprastas žąsis su ryklė vaiko;

O to nežino tas nemokša nelaimingas,

Kad jis mums pagarbą skolingas,

Nes pulkas mūs nuo tų žąsų parėjo,

Kurios, išgelbėdamos Romą, pagarsėjo.

Ten net to įvykio metinės rengias švęsti.

Reikėtų ir mums čia tokią tradiciją įvesti".

— "Bet už kokius nuopelnus jums pagarba priklauso?"

Keleivis žąsų paklausė.

— "Bet mūsų protėviai..." — "Žinau

Ir viską esu skaitęs, bet nematau

Kokių nuopelnų jūs pasižymėjot".

— "Juk mūsų protėviai Romą pagarsėjo".

— "Tas tiesa, bet ką pačios jūs padarėt?"

— "Mes? Nieko". — "Tai už ką tą žmogų barėt?"

Jūs tik tuo vertingos mums,

Kad tinkate pietums".

(V. Petraltis, Pasakėčios, 217 psl., kaina \$3.)
gaunamos Naujienose.

For constipation you'll call it "The Overnight Wonder"

Ever feel uncomfortable with your laxative? Then it's time you tried the gentle medicine they call "The Overnight Wonder."

It's today's Ex-Lax and it relieves the discomforts of constipation by helping restore the body's own natural rhythm. Try it tonight. You'll like the way you feel in the morning!

Chocolated or pills, Ex-Lax is "The Overnight Wonder."

Take only as directed

FRAZEOLOGIZMAI LIETUVIŲ KALBOJ

Frazeologizmai: Eina nosį nu kabines-nuleidęs ar lūpą patempęs reiškia nusiminęs, o nosį užrišęs — nosį riestį — reškia pasididžiavimą.

Apie gudrų žmogų pasakome: ant jo neįdėsi, pigiai jo nepirksi, vėlytas ir mėtytas, velnio neštas ir pamestas, ir kt.

Mūsų kalboje yra vaizdingų palyginimų, kurie priklauso frazeologinių junginių grupei, pavyzdžiui: Kaip ant mielių, kaip iš dangaus nukritęs ir kt.

Žmogaus gyvenimo didžiausia pabaia yra mirtis. Todėl daug yra frazeologizmų, turinčių pagrindinę reikšmę — mirtis. Bet žmonės lyg ir vengia tiesiog vartoti žodį mirtis, o vietoj jo vartoja: atsiskyrė su šiuo pasauliu, užmerkė akis, užmigo amžinai, iškeliavo amžinybėn, iškeliavo pas Abraomą, nukeliavo pas šv. Petrą, Dievas pašaukė į dangų ožkų ganyti (su jomoru) ir kt.

Šalia šių frazeologizmų yra metaforiniai vaizdingi pasakymai: atsuko kojas į duris, kojas pakratė, kojas užvertė, kanopas užvertė, lopetinskas atskyrė, ir kt.

Šių pasakymų (frazeologizmų) reikšmių pažodžiui suprasti negalime, bet tas reikšmes suprantame iš atskirų žodžių metaforinių eiksmių (perkeltinė reikšmė).

Bet yra pasakymų — frazeologizmų, kurių reikšmės negalime nei tiesiogine, nei perkeltine prasme suprasti. Tokius pasakymus vadiname idiominiiais frazeologizmais. Tokios rūšies fra-

zeologizmai šiandien yra retai sutinkami, tai liekanos senų laikų tikėjimo bei papročių.

Mes žinome patarlę: "Nevyk Dievo į medį, nes nė su pyragu neišprašysi". Iš jos kils frazeologizmas — nevyk Dievo į medį. Seniau žmonės tikėjo, kad Dievas gyvena jų namuose ir juos saugoja, bet jei jį užrūstysi, tai jis paliks namus ir persikels gyventi į medžius (miške). Pasakymas: nevyk Dievo į medį tiktai komas žmogui, kuris nuolat be reikalo skundžiasi. (Kartais pasakoma: "negriešyk, negriešėk" Dievui — turi visko.)

Pasakymas atpirkimo ožys šiandien tiesiogine prasme nesusprantamas, bet senovėje jis buvo suprantamas tiesiogine reikšme, nes kai kurios religijos ar tautos už savo nusikaltimus (nuodėmes), vardan jų atleidimo, paaudavo (sudegindavo ant laužo) dievams ožį ar aviną.

Šiandien frazeologizmą "atpirkimo ožys" vartojame šia prasme: žmogus, turįs nekaltai atkentėti už kitų kaltes.

Frazeologizmų lietuvių kalboje yra daug. Juos vartoja rašytojai savo kūryboje, bet moksliniuose veikaluose jų vengiama. Nors frazeologizmų reikšmė kartais sunkiai supantama, bet jie pagyvina kalbą, daro ją jausmingesnę, turtingesnę išraiškingumu. Kiekviena tauta turi savo kalbą frazeologizmų. Norint geriau pažinti savo kalbą, nepakanka žinoti atskirų žodžių reikšmės, bet reikia susipažinti ir su frazeologizmais.

J. KUZMICKIS

PASKUTINIS KETURVĖJININKAS

Girdi, kaip jų draugai turi moli, plytas, akmenį geležį, kietą ažuolą ar kitą kurią nors medžiagą, jie turi žodį ir iš žodžio minkštimo dirbą naujus daktus.

"IKVEPIMO" SALTINIAI

Keturvėjininkai, atmetę įprastines poezijos formas, žavėjosi ir sekė futuristais. Tačiau jiems neįmonavo futurizmo kūrėjas Italas Marinetti: jie žavėjosi rusų poetu Vladimiru Majakovskiu, kuriam buvo įkyrė "pažai, rūmai, alyvų krūmas senas" ir traukė proletariato smuklę:

Gimtaja daina
išvengsiu
dušią
smuklės salone.
Nors futurizmas vakarų Eu-

ropoje buvo atgyvenęs savo amžių, mūsų keturvėjininkai (K. Binkis, J. Tyšlavičius, A. Rimmydis, J. Zengė, T. Tilvytis ir Salys Semerys) tiesiog kopijavo V. Majakovskį. A. Rimmydis "Ukš-ko'e poemoje" panašiai į jį šūk telėjo:

Tad kartą dar —
valio sijonai ir veršiai.
Kartodami verčiame
ateitį ir metų karčiamą
daugiau šventųjų.
S. Semerys, prisipažinęs, kad "aš jūsiškis kūnu ir krauju, ir rūmai, alyvų krūmas senas" ir kvietė į smuklę, kai, anot jo, gyvos gatvės, gatvės girtos, gatvės gristos galvomis. Susirinkęs palaidų žodžių — "pykšt, pykšt, pykšt! trikšt, tri-

Magdalena B. Stankūnienė

Iš gėlių ciklo — apie 1974

kšt, trikšt, trikšt! pokšt, pokšt! S. Semerys prisipažino "Vilkakio eilėraštyje:

Nei žmogus aš, nei vilkas...
tik vilkiškai urkščiau...
Ir mano kūnas pilkas
apžėles gauru šurkštinau.

Kritikos audros

Pasiskaitęs tokių eilėraščių, B. Sruoga 1924 m. "Gairių" 2 nr. piktai pastebėjo, kad "giedama ditirambai žodžiu ir masinai" ir ironiškai pasijuokė: "Pradėjote "Keturių vėjų" pės- ti, tai ir pūskite iki paskutiniųjų išgalų, kad pasisektų išvalyti Lietuvos laukus nuo šiukšlių ir sultingą dirvą gera sėkla apsesti. Ir išvalyti visų pirma nuo tų šiukšlių, kurias pirmieji "Keturi vėjai" iš kaimyno sąslavyno mums atnešė."

Apie S. Semerį Sruoga nenorėjo nė kalbėti.

Pats S. Semerys, savo autobiografijoje išreiškęs tikėjimą į pergyvenimą, kūrimą, įsiekojimą, pastebėjo, kad, 1924 m. išėjus jo eilėraščių knygai "Granatos krūtinė", "jokia poezijos knyga iki tol nebuvo sukelusi tokios siautėjančios literatūros kritikos audros, kaip šis pirmasis mano eilėraščių rinkinys."

Itin kandas ir tužingas buvo B. Sruogos straipsnis "Bare". Taip pat labai gėliama ir šiurkščia kritika parašė ir prisiekęs recenzentas A. Jakštas. Dar smarkiau purkštavo Pleiryte-Puidienė, Butku Juzė, Tik J. Tomas-Vaižgantas užstojo mane.

"Granatos, ne arkliaimėšliai"

Šviesusis J. Tomas-Vaižgantas, nenuilstamas deimantinių įsiekojų, perskaitęs dvi S. Semerio "Granatos krūtinė" recenzijas, 1924 m. "Lietuvio" 1 ir 2 nr. pažymėjo, kad "abi recenzijos parašytos per aistras, per piktą, kad galėtų skaitytoja įtikinti". Jo nuomone, eilėraščiai neatsižvelgia neigiamuoju dekadentizmu ir visai nekeisti. Pažėres S. Semerio eilėraščių net penkiolika priekaištų, J. Tomas-Vaižgantas anaipol jo nepaglostė, padaręs tokią išvadą:

"Taigi kad mūsų naujaauto-riai granatomis švaistosi, yra labai gerai; tik reikia, kad tos jų granatos būtų tikrai spragstamos ir perskrostų kietą širdžių luobą, o ne arkliaimėšliai, kuriuos tik akis užteškia. Iš Salio Semerio, jei jis nusiims blozno peruką, galima daug ko rimta laukti. Nujau, kad tik jį nenū-

A. ZIDELEVICIENĖS SKUNDAS KOMUNISTŲ SPAUDAI

Aplinkui užavo traktoriai, sėjėjai baigė išberti sėklą į paskutinius plotus, o Gervėnų kaimo vienišos moters, pirmos grupės invalidės A. Zidelevičienės ir jos aštuoniolikos metų sūnų motinos sodybinis sklypas dar buvo nejudintas.

Darbingi sveiki vyrai šiaip taip išsiverčia, o ką daryti mums? — susirūpinusios kalbėjo šios Alytaus rajono "Naujo gyvenimo" kolūkie moterys.

Dar pernai kreipėnės į kolūkie valdybą, kad bent miežius leistų pasėti bendrame sklype. Nesutiko. Girdi, kaip nori, taip ir verskis, — rašė moteriškos laiško redakcijai.

Dar e'dami į A. Zidelevičienės sodybą, sutikome brigados kolūketį J. Čepulį.

Seniai laikas sodybiniam sklype sėti miežius, sodinti bulves, bet negaunu nei arkliai, nei traktoriaus. Žodžiu, kaip moki, taip šoki. Reikėtų bent sodybinius miežius sėti ir auginti bendrame plote, — pareiškė ir šis kolūketis.

Daug tokių pagedavimų pasiekė kolūkie valdybą ir jos pirmininką A. Siderį. Deja, reikalingi šį pavasarį nepajudėjo iš vietos.

Panaši tvarka visuose kituose rajono kolūkiuose ir tarybinio-

se ūkiuose. Sunkios naštos nuo kolūkiečių pečių yis dar nesirūpina nuimti tik "Naujo gyvenimo" kolūkie valdybą. Beje, šiemet kolūkie partinė organizacija pripažino, kad reikia pasekti kitų ūkių pavyzdžiu, padėti žmonėms tvarkytis asmeniniame pagalbiniame ūkyje. Nei kolūkie valdybą, nei pirmininką A. Siderį neįsisklausė į komunistų pasiūlymą.

Pagaliau turime kone aštuoniolikos arkliai. Tegul žmonės jais sklypus įsidirba, — atsikalbinėjo jis.

Tiesa, arkliai ūkyje yra. Bet jie ne ūkie ir net ne brigadininkų, o atskirų asmenų žinioje. Šie ir pelnosi iš tų ūkie arkliai, — skundėsi laiško redakcijai A. Zidelevičienė.

Mat, ūkie arkliai be tvarkos, be atsakomybės uždedancio dokumento išdalyti atskiriems kolūkiečiams. Jei ir išsiprašo berį, iš jų vienas kitas, tenka mokėti arkliai laikytojui.

O ką? Ar duosi velniui arklį tam, kuris jo nei šerė, nei prižiūrejo? — atskirto vienas šių laikytojų, Bazonų brigados kolūketis P. Cegelis, lyg ūkie arkliai būtų jo nuosavas.

Netekus vilties, kad ūkis padės, už 60 rublių neseniai su-derėjau, kad arklį laikantis, P. Joneika įdirbtų sodinį sklypą, — papasakojo A. Zidelevičienė.

(Iš Europos Lietuvio)

Mūsų spaudoje

"Lietuvių Dienų" rugsėjo numeris yra skirtas ilgametės ir nepavargstančios visuomeninės Alenos Devenienės pagerbimui. Rašytoja J. Gilauda trumpai peržvelgia A. Devenienės įnašą mūsų spaudai. Ilgėnis aprašymas yra rašytojos Alės Rūtos, einantis per kelis puslapius ir gausiai iliustruotas nuotraukomis nuo pat vaikystės dienų.

Vienuoletė ses. O. Mikailaitė trumpai duoda Putnamo vienuolyno istoriją ir jo veiklą, pa- iliustruodama nuotraukomis.

Keli puslapiai skirti lietuvių kūrėjų pagerbimui, šventei, įvykusiai 1981 m. gegužės mėn. 17 d. Clevelande. Nuotraukos išdomesnių momentų.

Angliškoje žurnalo dalyje įdėta J. A. Trapano kalba, pasaky-

ta Pabaltijo komiteto ruoštame birželio minėjime. Duodama prezidento R. Reagano Pavergtų tautų savaitės proklamacija.

"Lietuvių Dienas" leidžia Antanas F. Skirius, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, Cal. 90029.

Prenumeratos kaina — 18 dol.

Kanadoje — 20 dol.

K. Petrokaitis

Kiaulės ir policininko kova

400 svarų meitėlis (bekonas) buvo vežamas į Chicago's klau- lių Meat Parking Corp. 39465 Normal Av. skerdyklą. Gyvulys, nujaudamas greitą jo mirtį, iš- Soko iš sunkvežimio ir leidosi Normal gatve. Trys skerdyklos darbininkai norėjo tą meitėlį (bekoną) sulaukyti, bet jiems jis nepasidavė.

Tuo pat laiku, kiek atokiau, pro šalį važiuo du to distrik- to policininkas Floyd Gills ir Gerald Kostiny. Pamatę keistą vaizdą, sustabdė mašiną ir abu tuoj prisidėjo prie gyvulio nu- galėjimo. Tuoj prasidėjo jėgų užtvilgų nelygi kova. Vienas iš darbininkų griebė pasitaikiusį lentgalį ir kirtu gyvuliui per galvą. Policininkas Gills, ma- nydamas kad vargšas bekonėlis nors dar nebuvo sugrįžęs, bet jau gerokai apsvaigintas, griebė jį į glėbį. Deja, gyvulys buvo už policininką stipresnis. Smūgis jam suteikė kad pastarasis suriko ir meitėlį paleido. Poli- cininkas buvo sužeistas, o kiaulė žygiavo toliau.

Visdėlto policininkas nekapi- tuliavo, ir prisivijęs bekoną pa- leido jam į galvą kulka.

Kovos išdava: policininkas at- sidūrė į ligoninę, o meitėlis, jau negyvas, į skerdyklą.

(Iš Chicago Tribune)

Snug holds loose dentures comfortably snug

Ease sore gums from loose-fitting dentures with soft easy-to-use Snug Brand Denture Cushions. Snug gives temporary relief until you see a dentist. Now available in the 2-cushion or new 4-cushion economy package.

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● LITERATURA. Lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet neesenstą, Vincas Krėvė, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Jomiko, V. Stankos, J. Rukščio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šleikio, V. Kašubos, A. Rukščio ir A. Varno kūrybos poveikiais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

● DAINŲ ŠVENTES LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tau- tinių žokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojan- tiems, gerintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūkčio apra- šas Juozo Adomaičio — Dėdės Serno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslu ir laikotarpio buities lite- ratūrinė studija, suskirstyta skirsniais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

● LIETUVISKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamašausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskrčių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vietovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprusių žemėlapis. Kaina \$6.

● KĄ LAUMES LEME, rašytojos Petronėlės Orintaitės at- minimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pri- malsiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesupras- tas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jašinskio knygoje apie Julijaus Janonio gyvenimą ir po- eziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teisę. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

● SATYRINĖS NOVELĖS, M. Zoschenko kūryba. J. Valašio vertimas. 200 pusl. knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina \$2. Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant pašto, pridėti šolierų paštomato išlaidoms.

3 — Naujienos, Chicago, 8, IL. Thursday, September 17, 1981

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIJA NOREIKIENĖ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MAISTAS IS EUROPOS SANDELŲ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINE

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• KUPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SAL- DUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Beįmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinėinkas

Tel. 476-2206

Inz. LIUDAS MIKŠYS,
50 metų studijavęs, kaipIS PRAETIES UKANŲ
ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurioje sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvių ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kieti viršeliai. Paštas \$2.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980

Subscription Rates:

Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per three months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year, other countries \$43.00 per year.

25 cents per copy

Nuo sausio pirmos dienos

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiestiuose:
metams \$45.00
pusiui metų \$24.00
trims mėnesiams \$12.00
vienam mėnesiui \$5.00

Kitose JAV vietose:
metams \$40.00

pusiui metų \$22.00
trims mėnesiams \$12.00
vienam mėnesiui \$4.00

Canadoje:
metams \$45.00
pusiui metų \$24.00
vienam mėnesiui \$5.00

Kitose šalyse:
metams \$48.00
pusiui metų \$28.00

Įrašyti galima kasdien, išskyrus sekmadienius, penktadienius, šeštadienius. Lietuvių Ben

rovi, 1739 So. Halsted St., Chicago

Il. 60608. Telef. 421-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Mon-

Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Sekmadieniais — iki 12 val.

Nemickinį aiškinimą dėsto nemickiškai

Vakarykščiame Drauge aukštuosius mokslus Lietuvoje baigęs, dviejuose universitetuose studijavęs, dirbęs su Lietuvos demokratijos priešais, bet nuo sovietinės diktatūros pabėgęs į demokratinę Ameriką, įsitraukęs į Amerikos lietuvių visuomeninį darbą, tapęs VLIKo vicepirmininku kamšiojo pirmininkui koją, buvęs teisininku, dabar tapo lituanistu ir aiškina tiems, kurie lietuviškai nesupranta ir nesusikalba. Stasys Barzdukas, visą savo gyvenimą studijavęs lituanistiką, savo studijas nustūmė į šalį ir pradėjo politikuoti. Bronius Nemickas, daug laiko pašventęs teisės sąvokoms aiškinti, artėdamas prie kelio galo, pradėjo aiškinti "išką" ir "inį", "tautišką" ir "tautinį".

Bronius Nemickas savo problemą pradeda šitokių tvirtinimų:

"Kaip viešai žinoma, VLIKo žmonės, prasidėjus dr. Kazio Bobelio pirmininkaujamos valdybos kadencijai, padirbo (suklastojo) Jono Balio, Jono Daugėlos ir Jono Stikloriaus parašus po liūdno atminties VLIKo 1979 metų deklaracija".

(Draugas, 1981 m. rugsėjo 16 d., 5 psl.)

Deklaracija buvo paskelbta 1979 metais, kai pirminkui dr. Bobeliui teko išspręsti Algimantą Gurecką iš VLIKo valdybos posėdžio dėl nesuvaldomo elgesio, aki-vaizdoje visų posėdyje dalyvavusių narių, tai p. Nemickas ištraukė, kad deklaracijos nepasirašė trys Jonai.

Jeigu tie Jonai nebūtų dalyvavę posėdyje, tai dar suprantama, kad jie būtų nepasirašę, bet visi žinome, kad jie dalyvavo posėdyje, girdėjo Gurecko pareiškimą, o kai kurie jų net įsikišo į ginčus su Gurecko netaktu. Svarbiausia, iki šio meto niekas negirdėjo, kad bent vienas tų trijų Jonų būtų protestavęs už neteisėtą jo vardo padėjimą po deklaracija, kuriai jis būtų nepritaręs.

Jeigu kuris iš trijų Jonų būtų nesutikęs su deklaracijos tekstu, tai jis būtų protestavęs ir savo nepasitenkinimą viešai pareiškęs. Iki šio meto jų protesto negirdėjome. Už parašo suklastojimą vertėtų išeiti iš VLIKo ar bet kurios kitos organizacijos. Bet mes negirdėjome, kad jie būtų išėję iš VLIKo valdybos. Praeitą savaitgalį

Jonas Stiklorius buvo Chicagoje, pirmininkavo mažlietuvių susirinkimuose ir skaitė dvi paskaitas. Niekas negirdėjo, kad Stiklorius būtų išėjęs iš VLIKo valdybos. Jis buvo VLIKo valdybos narys 1979 metais, jis tebėra valdybos narys ir šiandien.

Tai yra nemickinis aiškinimas. Paskutinę nepriklausomos Lietuvos respublikos konstituciją pasirašė tikrai prezidentas Antanas Smetona. Ją turėjo pasirašyti ir premjeras Augustinas Voldemaras, bet jis nepasirašė. Bronius Nemickas tą žinojo, bet jis tos konstitucijos dėsnius vykdė, nors ir žinojo, kad ji nelegali, neturėjo antro parašo.

"Dabar, šiai kadencijai baigiantis, vėl suklastojo Vliko valdybos 1981 m. rugpjūčio 1 d. nutarimą pagrindžiamuosius motyvus, iškreipdami Los Angeles lietuvių iniciatyvos tikslą: bandymą sustiprinti Lietuvos vadavimo pastangas samdoma svetimųjų pagalba nesąžiningai perdirbo ir siūlymą "Lietuvos laisvinimo reikalų vykdymą perduoti privačiai apmokamai bendrovei", "šią atsakomybę atiduoti į samdomų nelietuvių rankas", kaip skelbia "Elta" ir kai kuri kita mūsų spauda. (Ir Amerikos Lietuvių tarybos valdybos 1981 m. liepos 31 d. tuo pačiu reikalu priimtas ir vėliau paskelbtas pareiškimas yra grindžiamas taip pat iškraipytais, suklastotais motyvais.) (Ten pat)

Tai yra nemickinis aiškinimas. Kad Kalifornijoje sudarytą Baltų komitetą suplanavo ir remia vieningos lietuvių veiklos skaidytojai; kad to komiteto rėmėjai savinasi VLIKo laisvinimo kovai Amerikos lietuvių aukojamus pinigus, tai teisininkas ne vienu žodžiu neužsimeina, bet pasakoja, kad VLIKas netiksliai interpretavo minėto komiteto tikslus.

Savo tezę pagrindindamas Nemickas padeda neteisingus faktus ir skelbia nemickinį aiškinimą. Bet vėliau, kai kelis kartus, iš priešakio ir užpakalio, pakartoja nemickinį aiškinimą, tada tą aiškinimą jis pradeda nemickiškai komentuoti.

Savo rašinio priešakyje jis pacituoja Lietuvos baudžiamojo statuto vieną paragrafą, tarytum Amerikoje gyvenantieji lietuviai yra verčiami prisilaikyti Lietuvos baudžiamojo statuto. VLIKas neturi jokios jėgos, kuri VLIKo nari ar Amerikos lietuvių priverstų laikytis Lietuvos baudžiamojo statuto. Amerikoje lietuviai neturi teisės, neturi teismo antstolių, todėl negali vykdyti jokių baudžiamojo kodekso sprendimų, nes nėra teismų, negali būti ir sprendimų. Amerikoje lietuviai gali veikti tikėtai laisva valia ir savo noru, be prievartos.

Pirmame mūsų cituotame paragrafe Nemickas tvirtina, kad VLIKo žmonės suklastojo trijų Jonų parašus. Skaitytus jis nori iškinti, kad už parašų klastojimą jau gresia kalėjimo bausmė. O už netikslų Baltų komiteto tikslų nušvietimą gresia dar didesnė bausmė.

Nemickas neįrodė, kad tie parašai buvo suklastoti ir nepacitavo, kaip to komiteto tikslai yra formuluoti. Bet jis, pacitavęs Lietuvos baudžiamojo statuto paragrafą, grasina VLIKo žmonėms kalėjimu. Tai nemickiškias aiškinimas.

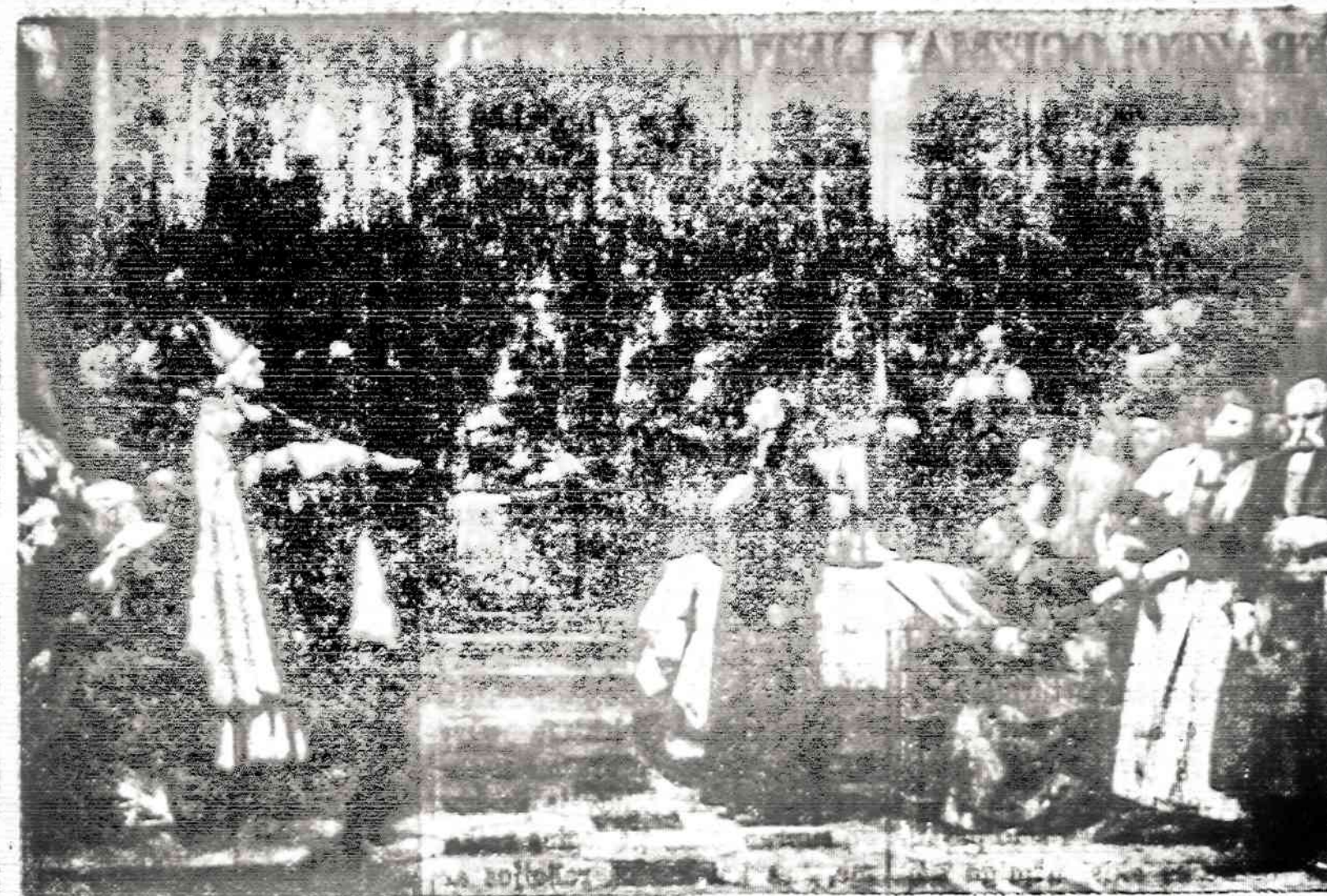
Jeigu jis gali turėti, tai jis, ko gero, tuos paragrafus savo politiniams priešams ir pritaikytų.

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI GARSINKITĖS NAUJIENOSE

kūrė "Ratelį" — kuopelę, savo nariams skyrusią uždavinių patieptis lavintis, ugdyti pareigos savajam kraštui supratimą, dirbti kiek pajėgiama Lietuvoje plitusias sąjūdžiui remti, svarstyti Lietuvos gyvenimo problemas ir grįžti Lietuvos mokslą baigus. Ideologinis narių susiskirstymas nebuvo paaiškėjęs. Ratelio nariai dažnai rinkdavosi, dalydavo informacijomis, svarstydavo lietuviškoje spaudoje ("Varpe") keliamus klausimus, ruošdavo referatus ir juos bendrai diskutuodavo. Ratelio susirinkimuose paskaitydavo savo eilraščių ir Pr. Vaicaitis, miręs 1991 metų rudenį tėviškoje ir tuomet jau sirguliojęs.

Ratelio steigėjais ir jo nariais buvo: broliai Višinskiai, Povilas ir Jonas, Stepas Jankevičius (universitetą baigęs mirė džiūva), Antanas Macejuskas, Povilas Gaidelionis ir Vladas Sirutavičius. Rečiau Ratelio susirinkimus lankė Jonas Vileišis, laikęs baigiamuosius universitete egzaminus, Stasys Bitautas, Andrius Bulota, Kelpšas, Gavenas ir Vacaitis. Sekančiais metais Ratelio narius papildė eksternais baigę Peterburge gimnaziją iš Mintaujos (Jelgavos) ištremtieji Antanas Smetona ir Petras Avižonis, vėliau išvykę į Dorpatą medicinos studijuoti.

1898 metų rudenį Ratelio nariu buvau jau ir aš: ji lankė ir Jaroševičius, Stiglico taikomojo meno mokyklos mokinius. Gavau ir pirmąjį mano uždavinį — panaudojant pateiktąją literatūrą, paruošti straipsnį apie kalbų lygybę šveicarių res-

Jono Huso teismas

KIEK LIETUVISKŲ PARAPIJŲ IŠGELBĖJO MARIJONAI AMERIKOJE?

Jonas Šoliūnas retorikai paklausė marijonų vienuolų laikraštyje, Drauge: kiek parapijų Ispanijoje išgelbėjo Naujienų redaktorius Martynas Gudelis? Ispanijoje nėra ir nebuvo lietuviškų parapijų, kurias reikėtų gelbėti, o Gudelis nėra kunigas, kuris tokias galėtų steigti. Tačiau šis Šoliūno klausimas tikrai, o ne retorikai, turi būti statomas lietuviams marijonams: kiek lietuviškų parapijų išgelbėjo lietuviai marijonai?

Pagal "The Official Catholic Directory AD 1978, marijonų tėvų Šv. Kazimiero amerikietiška provincija (lietuvių marijonai) turėjo 10 parapijų penkiose diecezijose, o AD 1979 tik 9 parapijas keturiuose diecezijose, nes Šv. Jurgio lietuviška parapija, esanti Niagara Falls, N.Y., buvo atiduota lenkų palotinių vienuolių provincijai.

Iš likusių 9 lietuvių marijonų parapijų tik 2 yra oficialiai tautinės lietuviškos. Jos yra Šv. Gabrieliaus parapija, esanti Milwaukee, Wisc., ir Šv. Kazimiero parapija, esanti Racine, Wisc. Net Chicago marijonų Aušros Vartų (Our Lady of Vilna) parapija, 2327 W. 23rd Place, nėra lietuviška tautinė parapija, nors negausūs latviai marijonai turi tautinę latvišką misiją, Aglonos Panele, 2541 W. Wabansia. Lietuvių marijonų visos trys Šv. Marijos parapijos Joliet vyskupijoje nėra lietuviškos, taip pat Šv. Kazimiero parapija Worcesterio vyskupijoje.

Faktai kalba už save. Lietuvių marijonai yra apsilėdę lie-

tuviškų parapijų reikaluose. 1967 metais Aušros Vartų parapija dar buvo tautinė lietuviška, o sekančiais metais ji tapo bendrinė, nors ji buvo aptarnaujama tų pačių marijonų kunigų — J. Savukyno ir B. Vaišnoro. Tai gi svarbesnis reikalas buvo bizniškas, o ne tautiškas.

Tad marijonams spausdinti savo laikraštyje Drauge graudžius verksmus apie Šv. Kryžiaus lietuviškos parapijos panaikinimą yra veidmainystė, kai toje pačioje Chicagoje jie savo laisvu noru panaikino savo pačių parapijos, ir dargi net Aušros Vartų, lietuvišką pobūdį. Gerai, kad jie nepasielgė kaip su Šv. Jurgio parapija, Niagara Falls, N.Y., nes tuomet lietuvių Aušros Vartai būtų tapę lenkiškais, kas būtų patikti marijonų lenkų generolui J. Sielskui.

Visuomeninius mokslus universitete baigęs Jonas Šoliūnas turėtų žinoti, jog visuomeniškai rūpesciai liečia visus žmones. Tautinio momento klausimas lietuviškų katalikiškų parapijų nykime yra svarbus visiems Amerikos lietuviams, katalikams ar nekatalikams. Kai lietuvių katalikiškos institucijos, kaip kad Šv. Kazimiero lietuviška marijonų provincija, prašo iš visų lietuvių aukų savo spaudai ("Draugas — laisvojo pasaulio lietuvių dienraštis"), tai taip pat susirūpinę lietuvių žvelgia į lietuvių marijonus ir nori sužinoti, ką marijonai daro, o ne vien, ką jie sako. Todėl Naujienų susidomėjimas kodėl vyksta nulietuvėjimas mūsų katalikiškose ins-

titucijose, o tai liečia ne vien tik Šv. Kryžiaus parapiją, bet ir Aušros Vartų parapiją Chicagoje, yra visuomeniškai atsakingas ir net būtinas.

Jonas Šoliūnas yra pakankamai išsilavinęs, kad pasitenkintų tik tuščia retorika. Tad marijonai ir Jonas Šoliūnas, vietoj tuščių kalbų, tegul paaiškina kodėl jie 1968 metais nulietuvino Chicago Aušros Vartų lietuvišką parapiją. Kas vertė juos tai daryti, kai parapija visvien paliko jų rankose? Reikia atminti, jog niekad nėra perversu taisyti klaidas. Tik tam yra reikalingas tikras noras. Kodėl nepaprasyti Chicago arkivyskupo kardinolo John Cody, prie kurio Aušros Vartų parapija buvo nulietuvinta pačių marijonų pastangomis, kad jis, tų pačių marijonų prašomas, sugrąžintų tai parapiją lietuviškias teises? Darbai kalba daugiau negu žodžiai.

Juozas Nenėdrūnas

— Egipto vyriausybė liepė Le Monde laikraščio žurnalistui išvažiuoti iš krašto už melagingų žinių pranešimą apie moskių agentų paskyrimą.

— Ali Chamenei, mulos Chomeini pavaduotojas apsaugos komitete, sužeistas bombos sprogdimo metu, nori kandidatuoti frano prezidento pareigoms.

— Irano prezidento rinkimai įvyks spalio 2 dieną. Jau yra 11 kandidatų. Bus renkamas trečias Irano prezidentas.

— Kinijos policija suimtuosius kankina, siekiant gauti pagaidamams pareiškimus, rašo vienas kalbų.

Bet jau mano metais lietuvių studentų tarpe pradėjo aiškėti ideologinė diferenciacija. Džiūva sirges Povilas Višinskis buvo išvykęs pasigydyti į Krymą, ir varpininkų srovė neteko savo energingiausio atstovo. Vladas Sirutavičius, kaip jis pats sako, dalyvavęs varpininkų suvažiavime Vilniuje dar 1898 metais Ratelio atstovu, grįžo rudenį Peterburgan, galutinai nusistatęs įsijungti į socialdemokratų darbą. Temperamentingas, atiduodamas pasirinktajai ideologijai ir darbi visą sielą, Vladas Sirutavičius mokėjo ne vieną paveikti. Gal ir jo buvo kaltė, kad Antanas Smetona, gyvenęs dvejetą metų su Sirutavičiumi pirklio Marulino bute Gorochovaja gatvėje, iš karto buvo labai palinkęs į socializmą. A. Smetona kurį laiką prenumeravo Karolio Kautskio redaguojamą "Die Neue Zeit", skaitė A. Bebelį ir vieną kitą Kautskio raštų, neišsiskyręs liesti paties "Kapitalo". Bet jau sekančiais metais emė skaityti revizionistą Bernšteina ir pagaliau visai atlyžo: sau išsiaiškino, kad socializmas Lietuvai ir pačiam A. Smetonai buvo svetimas reikalas.

(Bus daugiau)

PATS SKAITYK IR KITUS PARAGINK
SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"

SVENTO RASTO TYRINETOJAI duoda veltui kietais viršeliais irištą knygą apie šventąjį Rastą. Pirmieji atėjusieji į Naujienas galės gauti: 1) "Amžių planą", 374 psl., vardu rodyklės, arba 2) "Kasdieninė dangiškoji mana", 200 psl., kasdieniniai pamokymai, arba 3) "Laikas prisistatinti", 358 puslapių.

Knygas veltui gaus pirmieji atėjusieji. Kas norės daugiau šios rūšies knygų, tai prašoma kreiptis į:

SVENTO RASTO TYRINETOJAI
5421 So. Mozart Avenue,
Chicago, IL 60632

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicines direktorius
14 S. Main St., Westchester, IL.
VALANDOS: 9-5 darbo dienomis ir
tas antra šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2732

TEL. 233-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

**INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA**
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Residencijos telefonas: 449-5543

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
Prilamin Master Charge
ir VISA kortelės.
R. ŠERENAS. Tel. 925-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio
iki penktadienio 4:00-4:30
val. popiet. Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vedėja — Aldona Daukus
Telef.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"
KAZĖ BRAZDIONYTĖ
Programos vedėja
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio
8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties,
bangos 1450 AM.
St. Petersburg, Fla. 12:30 val. p.p.
iš WTIS stoties, 1110 AM bangos.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

PATS SKAITYK IR DAR K
TUS PARAGINK SKAITYTI
DIEVRAŠTĮ "NAUJINIENOS"

Iš okup. Lietuvos

PAVERGTOJE LIETUVOJE
MIRĖ RASYTOJAS
J. PAUKSTELIS

Liepos mėn. 20 dieną, eidamas 83-uosius metus, Lietuvoje mirė rašytojas Juozas Paukstelis. Velionis po karo gyvendamas Lietuvoje, buvo vienas iš tų rašytojų, kurie išvengė įsijungti į komunistų partiją ar tapti okupantų pataikūnais.

J. Paukstelis gimė 1899 metų kovo 3 dieną Titoniūse, Pakruojo rajone. 1927 metais baigęs Kauno universitetą, mokytojavo Kėdainių gimnazijoje.

MIRĖ JAUNIAUSIAS
PUTINO BROLIS

Gegužės 5 d. vos baigęs 70 metų silpnos sveikatos. Gal šį priežastis lėmė, kad jis nesiryžo mokyti (3 metus mokėsi Prienų "Ziburio" gimnazijoje), nors vyriausias brolis Putinas ir tėvai ragino ir lėšų būtų pakakę.

Juozas buvo gabus, didelis gamtos mylėtojas. Iš Ivoniškio miškų gautame tėviškai priklausančių servitutų gabale — dirbamos žemės, gražaus miško — pasistatė namus, užvedė bityną. Griauiant Lietuvos kaimą ir jungiant prie kofūkio, Juozas, kaip silpnas darbininkas, buvo jo sodybėlę paliktas ir paskirtas Ivoniškio miško priežiūretoju. Jis dabar turėjo pakankamai laiko ir savitos kūrybos bandymams: daugiausia rašė eilėraščių, pagrįstų atsiminimais bei tautosaka, piešė paveikslus, kurių keli, kaip saviveiklininko, buvo nupirkti į M. K. Čiurlonio galeriją, o vėliau jau buvo patintų į parodą Maskvoje ir jų

VANCE FUNERAL HOME

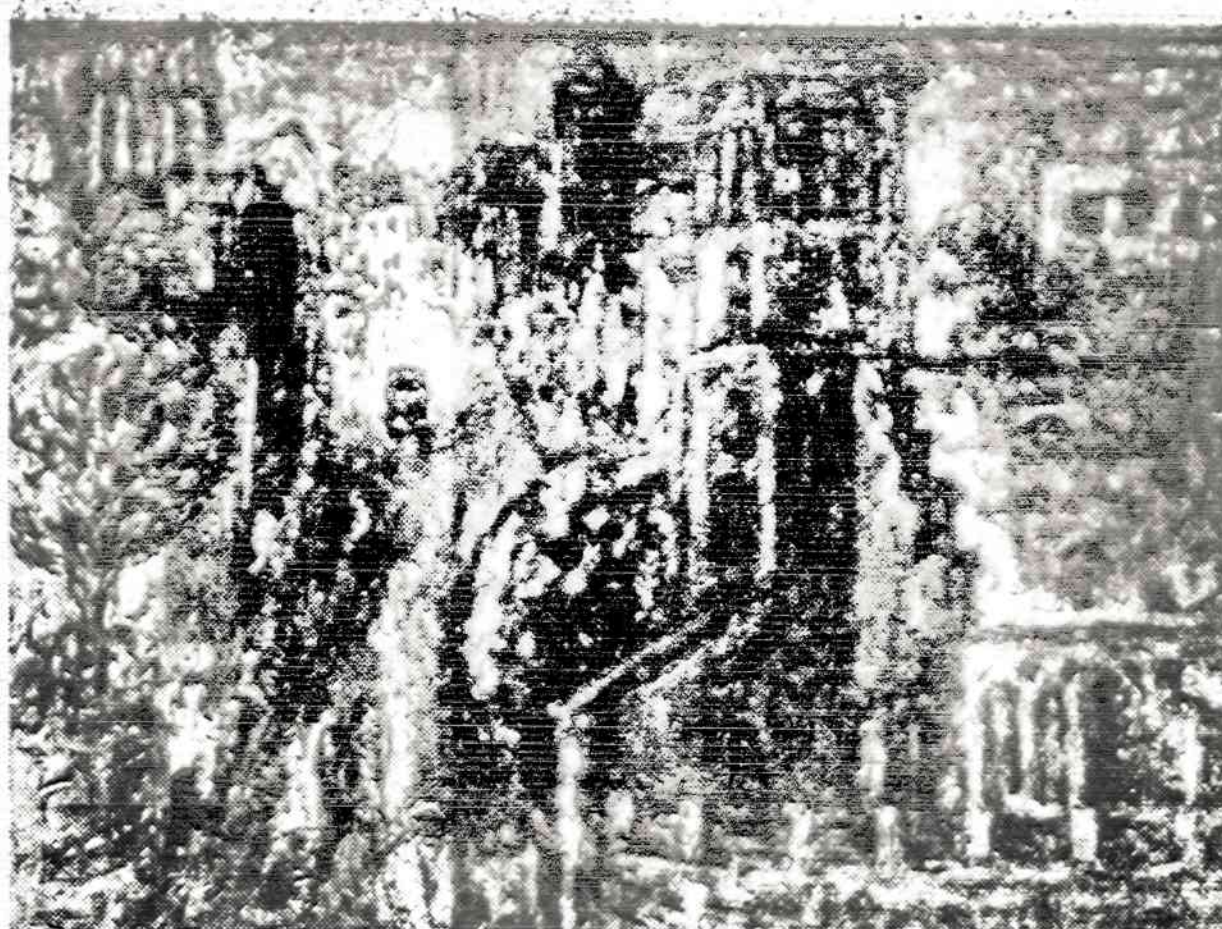
1424 South 50th Avenue
Cicero, ILL. 60650
Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikštės automobiliams pastatyti

JADVIGA PAUKŠTIENĖ

Kauno senamiestis (Tapyba)

TAUTOS ŠVENTĖS PRISIMINIMUI

— ŽODIS PRIE VĖLIAVOS

Medžiui gyvybė ir jėga telkia žemėje slypinčios sultys, mums, lietuviams — per šimtmečius praeityje sutelktos tautinės ir religinės vertybės. Tų užburtų lobių atkasimas, jų pažinimas ir įvertinimas — yra didžioji ir mums visiems privalomoji mokykla.

Mūsų tautos patriarkas ir Lietuvos Nepriklausomybės Akto pirmasis signataras Dr. J. Basanavičius "Aušros" pirmojo numerio prakalbą pradeda reikšmingu motto: "Žmonės, nepažįstantieji savo praeities, visada lieka vaikai".

Praeityje glūdinčią mūsų stiprybės mintį yra įamžinęs Dr. V. Kudirkas. Lietuvos himne. Nepriklausomos Lietuvos vy-

riausybės įtrauktas į meno istoriją. Savo apylinkėje Juozas išpopuliarėjo — pradėjo gauti nemažą užsakymų. Dabar Juozas, pergyvenęs daugiau pusę amžiaus, pajuto turis gabumų, kurių jaunystėje neišnaudojo. Sveikata — širdis silpo, nuolatinių vidurių skausmų, žaizdos gyvenimo pabaigą padarė sunkią ir jį jausmas, kad jis šį tą paliks, jį guodė ir lengvino skausmus.

Prieš pat lemtingąjį susirgimą jo senoji sodybėlė buvo priskirta prie kofūkio, jis Naujosios sodybėlės buvo kompensuotas sklypeliu, ant kurio vėl statė namelį, statė bičių avilius, rašė, piešė, bet mirtis nutraukė jo darbus ir gyvybę giją.

(Iš Europos Lietuvis)

Šios datos paskyrimo priežastimi buvo prieš 500 metų Vytauto Didžiojo pasirinkta diena vainikavimui Lietuvos karaliumi. Kodėl šiai reikšmingai iškilmei Vytautas buvo pasirinkęs rugsėjo 8-tąją? — Greičiausiai iš pagarbos Švč. Mergelėi Marijai: tą dieną yra jos Gimimo religinė šventė; jos garbei savo gimtinėje — Trakuose, buvo pastatydines puošnią šventovę. Būsimosios Danguos Karalienės gimimo šventę Vytautas prasmingai matyt, norėjo sutaptinti su Lietuvos karalystės nauju atgimimu po 177 metų pertraukos nuo karaliaus Mindaugo, 10 metų teiskaralavusio, mūžudymo.

Vytautui, didžiajam Lietuvos valstybės vnyū, rūpėjo, kad jo daugelio metų darbai ir žygiai bestiprinant Lietuvos garą ir galią, anais laikais įgiję visuotinio tarptautinio pripažinimo, būtų įprasminami karališkąja karūna, kurios reikšmė viduramžių valstybės prestižui nepaprastai daug lėmė. Rugsėjo 8-tosios — Tautos Šventės — viršūnėje stovintysis Lietuvos valdovas — Vytautas — yra pelytai pripažintas kaip įprasminantis tautos ir valstybės skydas nuo išorinių priešių, kurie nuolatiniiais puolimais miokėjo Lietuvą. Jis didžia dalimi buvo ir Europos skydas nuo aziauskių ordų.

Nors visais laikais buvo ir išlikę Lietuvos priešai lenkai ir užtvėnkė kelią Vokiečių imperatoriaus Vytautui ir jo žmonai siųsiams karūnoms ir sutrukdė vainikavimo iškilme, bet Vytauto reikšmės sumažinti tuo savo niekšingu veiksmu neįstengė. Jis visa savo asmenybe visiems amžiams įgaudo į tautos dvasios gelmes. Jo didingas herojinis siluetas įsijaučia kartų kartose; jis sunkiose priespaudos ir neviltingose dienose tapo naujo ryžto ir ištvermės įkvėpėju. Vytauto heroikos įkvėpti Tėvynės laisvės ginti ejo Lietuvos savanoriai; jos užgrūdinti dešimtys tūkstančių rinktinio Lietuvos jaunimo — miško brolių — partizanų stėjo kovon prieš raudonųjų divizijas ir žuvo nelygij, bet garbingoj kovoj. Tos pačios vytautinės dvasios įkvėpti ir stiprinami dabar veda dvasinę kovą Lietuvos pogrindžio kovotojai slapto spauzdintu žodžiu. Jų neįbaigina nei žiauri Sibiro tremtis, nei kalėjimai, nes jų kovos prasmė yra vertesnė už fizinę kanciją.

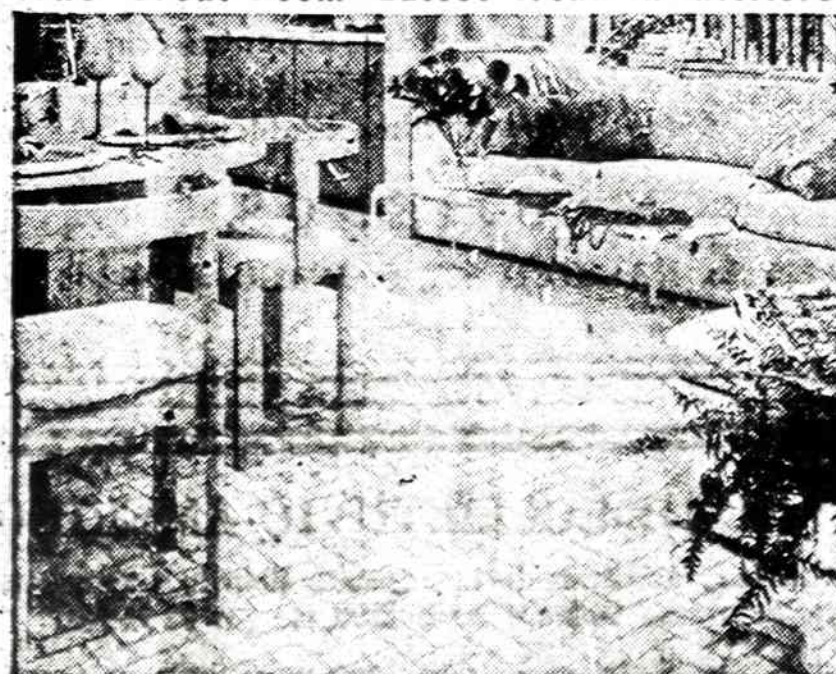
Betgi prieš vytautinę kilniąją heroiką pavergtoje Tėvynėje ir čia, laisvajame pasaulyje, priešais iškyla ir čičinskė išdavystės dvasia. Ji rafinuotomis

(Nukelta į šeštą puslapį)

About the House

Sylvia K. Lowe, a member of the National Home Fashion League, is a Floor Fashion Specialist, GAF Corporation.

The "Great Room" Latest Trend In Interiors

Walls between rooms in the home began to disappear in the early 1950's when the so-called "open floor plan" interiors enjoyed great popularity. An acceleration of home building was caused by returning veterans of World War II.

The desire for something different from the two-story homes many servicemen had left when they went off to war turned the new "ranch-style" houses into a trend. Climbing stairs became passe as all-one-level living was embraced by new families coping with the post-war baby boom.

Now as we enter the energy-conscious 1980's, the open floor plan reappears, looking fresh and new. However, this time it bears a different name. It is called "the great room" which incorporates living, dining and

food preparation activities into one huge space.

The spacious "great room" shown here features an eclectic group of contemporary furnishings. The open-plan concept is further enhanced by joining the kitchen visually with the living and dining areas through the use of the same elegant brick-pattern floor covering. It is GAF's handsome sheet vinyl in the "Newburgh Brick" pattern in White.

This GAFSTAR Softed floor has an easy-care no-wax surface. The deeply textured pattern has the look of real brick, yet retains its natural shine with little maintenance. The Quiet-Cor foam interlayer provides comfort, warmth and noise reduction. Available in 9' and 12' widths at your nearest home improvement center or building supply dealer.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES STASUKAITIS

VESINAMA LAIDOTUVIŲ KOPLYCIA

— GORDON FUNERAL HOME —

1729 South Halsted Street, Chicago

Tel. 226-1344

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

EUDEIKIS

GAIDAS — DAIMID

SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS
AIKŠTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

NARIAI:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANSO
PATARNAVIMAS

TURIME
KOPLYCIAS
VISOSE MIEŠTO
DALYSE.

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 50th STREET Republic 7-1213
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4418

P. J. RIDIKAS

2254 So. HALSTED STREET

TEL. YARDS 7-1911

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

TEL.: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE.

TEL.: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE.

TEL.: YARDS 7-1138 - 1139

APLINK MUS IR MŪSŲ NAMUS

Naudingi patarimai ir įdomūs dalykai

• Sandaros 14 nr. Pensilvanijos žiniose, tarp kitų yra tokia įdomi žinutė:

"Senokai jau yra žinoma, kad triukšmas kenkia klausai ir ardo nervų sistemą. Paskutiniu gi laiku amerikiečiai mokslininkai atrado, jog triukšmas kenkia smegenims, bet jis tuo pačiu kenkia ir augalams. Pastebėta, kad triukšmas 47-niais procentais sulėtina geležies augimą. Viena geležies bandomoji 100dB triukšmo galingumu bei pastovumu, kurį sukelia hotelio gėlės pradundantys traukinys. Deimčiai dienų pralinkus, bandomoji geležis nuvyto."

• Bazaras yra persikios kūlės žodis. Viduriniuose ir ypač bazaruose vadinamos turgu vietos, kuriose ne tik prekiaujama, bet kur taip pat sučinama susitinkama, pasidalijama naujienomis, gandai ir pasizmonėjama. Neveltui kompozitorius W. A. Mozartas iš paskirų garsų sudarė vientisą nepaprastą gėjų būdą, būdingą kūriniui "Persų turgavietėje". Angluose ilgai išsigalėjo savaimingas bazarų pobūdis. Bazarus čia daugiausia ruošia parapijų ar kitų šalpos organizacijų moterų komitetai. Tos moterys paprastai surankioja, ar joms kas sudovanoja, visokių daiktų ir rakandų, kuriuos tokiuose bazaruose jos parduoda, o gautąjį pelną skiria savo organizacijos ar parapijos reikalingam.

• K. Strikaitis tarp kito taip rašo apie karčiamėles ir gerėjus Laisvosios Lietuvos 34 numerį:

"Dabar, jeigu paimsime žinias iš Chicago, kur apie 150.000 jos industrijoje dirbančių alkoholių arti pusės yra moterys, tai patvirtina Mercy ligoninės garlingą sesuo Lorita Quinn. Ji sako, kad vis daugiau moterų"

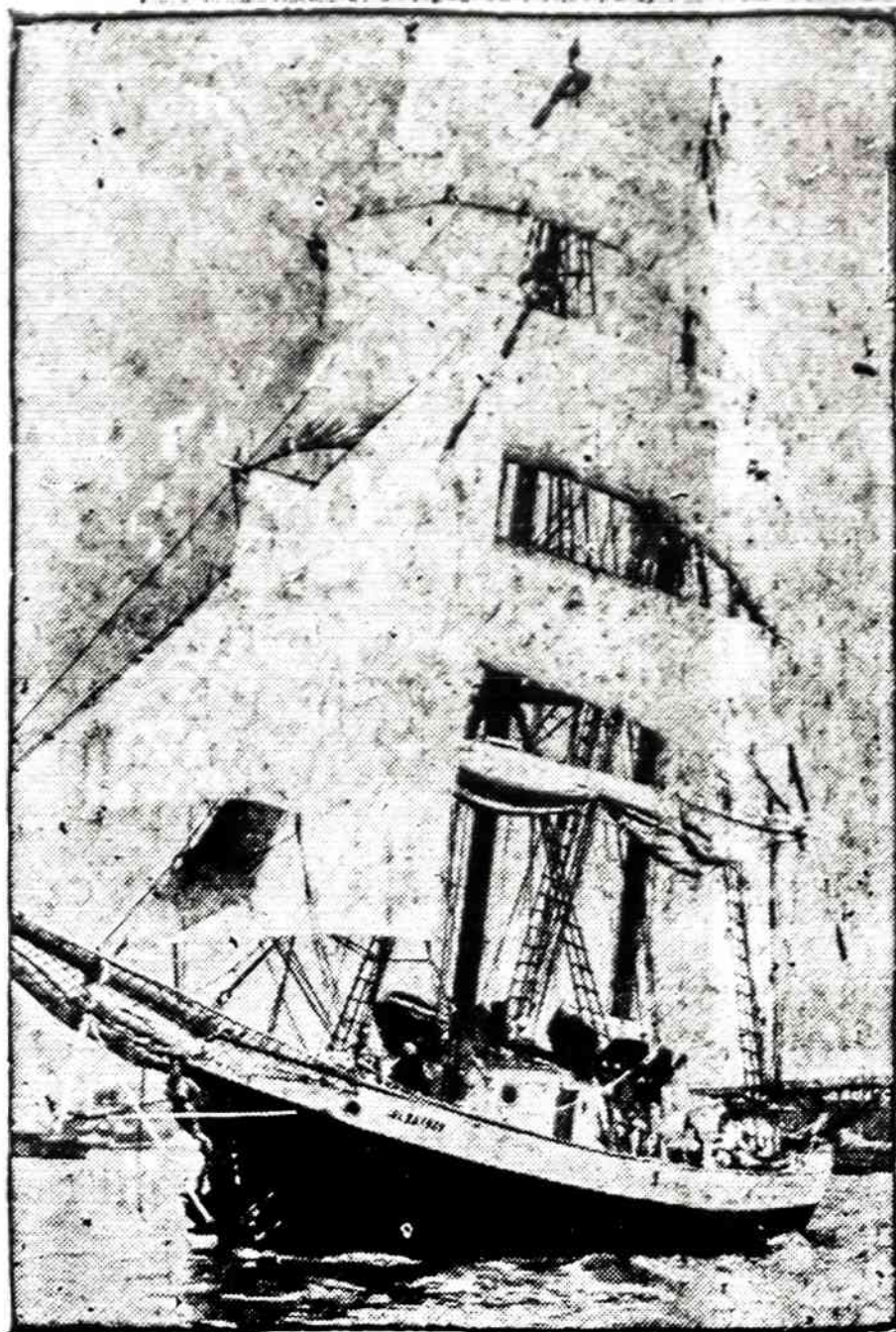
pradedant dirbti industrijoje, pradeda ir jų polinkis į alkoholių išvystę. Prieš 10 metų buvusi tik viena moteris alkoholiškai ir trys vyrai, o jau šiandien beęs beveik vienas prieš vieną. Daugiau kaip 90 milijonų amerikiečių yra vadinami "socialiniai gėrejai", kurie prie progos išgeria su saiku, o 9 milijonai yra "rimtos problemos — girtuokliai". Chicago turinti 300,000 alkoholių, kurių pusė dirba arba įstaičioje firmoje. Sesuo Lorita teigia, kad alkoholiškas Amerikai kainuoja apie 15 milijonų dolerių. Į tris nuostolius įeina dėl pagu nedirbtos dienos, gydymas, netinkamų gaminių brokas, nelaimės dėl neatsargumo ir daug kitų atsitikimų."

• Vienas svarbiausių vitaminų mūsų gyvenime yra vitaminas C. Trūkumas šio vitamino sukelia vadinamą skorbuto ligą, kurios pasėkoje pasireiškia apsilpnimas, kaulų suminkštėjimas, sutinimas ir kraujavimas dantų smegenyse. Šiandien nesunku mums apsirūpinti tuo vitaminu. Šio vitamino yra vaisiuose, šviežiose bei virtose daržovėse ir piene. Tačiau piene, jei jis yra pasteurizuotas, vitaminas C greitai pranyksta. Gausiausias vitamino C šaltinis yra apelsinų sultys. Išgėrus šios sultys kasdien po vieną stiklą, gausime pakankamai vitamino. Jei kam nepatinka tokia sulta, tai vartokite keturis bananus, 8 obuolius, dežutę braškių, ketvirtą riekių ananasų.

M. Miškinytė

TRUMPAI

—Antanas Zaura iš Marquette Parko ir Jonas Girdžiūnas iš

Union Pier, Mich., parėmė Naujienų leidimą stambesnėmis auksomis, pratęsdami iš anksto savo prenumeratas. Nuosirdus dėkui. Jų vertingi laišukai buvo atspausdinti Naujienose.

—Dėkui Ermui Strimačivui iš Chicago už ankstyvą prenumeratos pratęsimą ir už 10 dolerių auką.

—Pranas Jonelis iš Marquette Parko prie prenumeratos pridėjo \$5 auką. Dėkui.

—Ponia M. J. Zalga iš Oak Lawn, Ill., kartu su metine prenumerata atsiuntė \$5 auką. Ponia F. Kolas iš Merrillville, Ind., atsiuntė \$2 už kalendorių. Dėkui.

Lietuvių Studentų Suvažiavimas Floridoje

St. Petersburg, Floridos, Lietuvių Studentų Sąjunga kviečia visus studentus dalyvauti suvažiavime lapkričio mėn. 26, 27 ir 28 dienomis.

Savaitgalio darbotvarkė Ketvirtadienis

12:00 Registracija Holiday Inn.
9:00 Susipažinimo vakaras (\$3.50).

Penktdienis

9:00 Paskaita.
9:30 Norintams Disney World ir Deep Sea Fishing (daugiau kaip 26 negalų, dalyvauti. Pirmieji 14 bus priimti iš ryto ir 14 popiet.
4:00 Paskaita.
7:00 LUAU — Holiday Inn (\$10).

Šeštadienis

9:00 Paskaita.
10:00 Laisvalaikis.
3:30 Bendras susirinkimas.
6:30 Kokteiliai Lietuvių klube.
7:30 Banketas ir šokiai Lietuvių klube (\$15).
Sekmdienis
1:00 Lietuviškos Mišios.
2:00 Pietūs Lietuvių klube.
Dailininkų paroda.
3:00 Futbolo rungtynės.

Jeigu dar turite kokių klausimų ar pasiūlymų, rašykite:

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gussen — MINTYS IR DARBAS, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunas dienas ir susirūpinimą \$8.00

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais \$4.00
Minkštais viršeliais, tik \$3.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAUROS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdingai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštų, atsiuntus čekį arba money order, prie nurodytos kainos pridėdant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, Lietuviams išlikimui tarnaujanti jau per 92 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie turės darbus dirbti.

SLA — išmokėjo daugiau kaip AŠTUNIS MILIJONUS dolerių apdraudę savo narius.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA neliuko pelno, nariams patarnauja tik savišalpos pagrindu.

Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali susivienijime apsidrausti iki \$10,000.

SLA — apdraudžia ir taupomąją apdraudą — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukštojo mokslo ir jų gyvenimo pradžiai.

SLA — vaikus apdraudžia pigia terminuota apdraudą: už \$1,000 apdraudus sumą temoka tik \$3.00 metams.

SLA — kuopų vyrai visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės SLA kuopų veikėjus, jie jums mielai pagelbės į SLA įstątyti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centra:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
New York, N. Y. 10001
347 W. 29th St.
Tel. (212) 543-2318

Alena Bobelytė
4725 60th Avenue South
St. Petersburg, FL 33715
Telef. (813) 867-1650

"LIUCIJA"

Miko Šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta. Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama "Naujienose" ir pas auverius: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

TAUTOS SVENTĖS PRISIMINIMUI — ŽODIS PRIE VĖLIAVOS

(Atkalta iš 5-to puslapio)

priemonėmis medžioja savo piktajai "armijai" savanorių bei jų talkininkų kadrus, nuolat keisdama taktiką ir vartodama apgaulingus priemonės. Atkakliai savo tikslo siekdama, toji negarbingoji dvasia žūtbutinėmis pastangomis pasiryžusi išmušti lietuviams iš rankų vytautinį heroikos skydą.

Mums, stovintiems Lietuvos trispalvės prieglopty, Tautos šventės Vytauto Didžiojo herojinę dvasią aiškiai byloja išlikti ištikimui apsaugos skydu kovoję dėl pavergtos Tėvynės laisvės. Ignas Serapinas

VEIDO GROŽIS PRIKLAUSO NUO GYVENIMO APLINKOS

Lietuviai buvo pratę gerėtis veido skaidumui, ypatingai mergaičių.

"Skaistaveidė" mergina buvo kaimo gražuolė, kuriai niekad netrūkdavo vaikinių ir piršlių. Anglai, o paskiau ir amerikiečiai vertino daugiau veido baltumą, nes skaistumas pas juos išsivystydavo, veikiant tam tikroms geografinėms sąlygom, o paprastą ir net nenormalų raudonumą, kuris nespindėjo grožiu.

Anglijos klimatas, kaip žinome, yra paniuręs, ūkanotas ir tas turi mažai įtakos į žmonių veidą.

Todėl amerikietės ir anglės vartoja visokių miltelių išbalinti veidą ir lūpas nudažyti taip raudonai, kad patrauktų vyro akį.

Anglių ir taip pat amerikiečių tarpe galima dažnai sutikti žmonių, kurių veidai arba nosis atsižymi ypatingu raudonumu.

Tai yra pasėka geografinių aplinkybių, o taip pat ir paskiau maisto.

Pradinti tą reiškinį nėra labai sunku.

Atsisotus prie atviro lango įtraukti į plaučius kuo daugiau šviežio, tyro oro.

Paskiau negerti stiprių kavos, alkoholinių gėrimų ir nevalgyti riebių, aštrių valgių.

— Lenkijos Solidarumo unija pareiškė noro turėti teisę pasiūlyti dabartiniam parlamentui kelis įstatymo projektus.

ENERGY WISE

Buy a car no larger or more powerful than you need.
Don't be a Bom Loser!

REAL ESTATE

Home, Land — Pardavimui REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI. DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS • NOTARIATAS • VERTIMAI

VISU ROŠIU DRAUDIMO AGENTŲRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

Arti 73 čios ir Campbell, 2 butų medinis, didelis kiemas. Tik \$38,500.

Marquette Parko apylinkėje liuksusinis 12 butų. Parduotas.

Arti 69-tos ir Rockwell mūrinis, 2 butų. Parduotas.

Brighton Parke mūrinis — 3 butai ir krautuvė. Parduotas.

Dar turime pirkėjų ir gerų namų investavimui.

Skambinti tel. 436-7878

ŠIMAITIS REALTY

2951 West 63rd Street

Notary Public

Insurance, Income Tax

Pirkite senoviškai

• 2 butų mūrinis namas, naujas stogas ir porčiai. Modernūs radiatoriai, gazo šildymas. Marquette Parke. Sena kaina \$52,000

• 4 butų mūrinis, apie \$9,000 nuomos. Atskiri gazo šildymai. 2 sklypai, 2 garažai. Brighton Parke. \$57,700.

• Statybai gražus sklypas Marquette Parke.

VALDIS REALTY

2644 W. 69th St.
(Lithuanian Plaza Ct.)
737-7200 arba 737-8534

Prasom palikti savo telefono numerį automatiniam aparate.

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai

T & F SEWERAGE & PLUMBING. Rod any drain line for \$25.

If not open, no charge. We install flood controls, pumps and valves. We install complete bathrooms and basements. 523-1962

BUDGET SEWER AND PLUMBING

ANY RODDING AND DRAINING — \$30.

If not open — no charge.

CALL 656-8387

REAL ESTATE — OUT OF TOWN Nuosavybės — kltur

MICHIGAN — NEW BUFFALO 65 miles from Chicago. Older, neat, furnished 2 bedroom bungalow. Full basement. Lovely back yard. Must sell — \$20,000.

CENTURY 21 RITTER & HEINZ, NEW BUFFALO (616) 469-3950

HOMES & CONDOMINIUMS with water frontage or access on Lake Delton and on the Wis. River at Wisconsin Dells. Prices start at \$24,650. Call or write IN REALTY, INC., Lake Delton, Wis. 53940. (608) 254-2542.

• Marčiai dantis gelia, o anyta dejuoja.

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI

Turtu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesčiuose, greitai, garantuoti ir sąžiningai. KLAUDIJUS PUMPUTIS 4514 S. Talman Ave. Tel. 927-3559

DEMESIO

62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI Tikrai \$120 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis: A. LAURAITIS 4645 So. ASHLAND AVE. Tel. 523-8775

Dengiame ir taisome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA

6557 S. Tolman Avenue Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS

Laisrodžiai ir brangenybės Pardavimas ir Taisymas 2646 West 69th Street Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. SIMKUS

Notary Public INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood. Tel. 254-7458 Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zapolski, Agent 3208½ W. 95th St. Everg. Park, Ill. 60642. 424-8654 State Farm Fire and Casualty Company

ADVOKATŲ DRAUGIA

V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS 2458 W. 69th St. Darbo val.: nuo 9 ryto iki 7 vak. Šeštadieniais nuo 9 iki 12-tos arba pagal susitarimą. Telefonuoti 778-8000

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 12 val. d. Ir pagal susitarimą. Tel. 776-5162 arba 776-5163 2649 West 63rd Street Chicago, Ill. 60629

JOHN GIBAITIS

Advokatų įstaiga 6247 S. Kedzie Ave. (312) 776-8700

40% OFF
MIX 'n MATCH
14KT GOLD
Neckchains and Bracelets
Earrings, Charms, Religious Medals
at 30% SAVINGS

INSTANT CASH FOR GOLD
New or Used or Old Broken Jewelry
Watches, Bracelets, Pins, Rings,
Class Rings, Dental Gold... Any Karat
Turn It Into CASH!
Dig Out Your Old Treasures — Put The Money In The Bank & Draw Interest.
WE PAY THE HIGHEST PRICES!
LOCAL BUYER, BUYING WITH INTEGRITY
HAIL Beauty Supply, Inc.
3221 W. 63rd St. Open Daily 9:30 to 6:00 Mon & Thurs to 5:00 Fri to 6:00 Sat